

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra hudební výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Rozvoj pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy
Development of vocal creativity in pupils of a private music school

Sofiya Chaban

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Hana Váňová, CSc.
Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)
Studijní obor: Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání — Hudební výchova se zaměřením na vzdělávání

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Rozvoj pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 10.07.2024

Ráda bych vyjádřila své upřímné poděkování vedoucí své bakalářské práce, paní doc. PaedDr. Haně Váňové, CSc., za její neocenitelnou podporu, vedení a trpělivost během celého procesu tvorby této práce. Její odborné rady, podnětné připomínky a neustálá podpora mi byly velkým přínosem a motivací. Díky jejímu vedení jsem mohla nejen prohloubit své znalosti, ale také úspěšně dokončit tuto práci. Děkuji za veškerou pomoc a cenné zkušenosti, které mi umožnily rozvíjet své schopnosti a dosáhnout tohoto důležitého cíle

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku rozvoje pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy. Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se zabývá základními pojmy, jako jsou tvořivost, tvořivá osobnost, tvořivý produkt, tvořivý proces, tvořivé prostředí, hudební tvořivost a pěvecká tvořivost. V těchto kapitolách jsou definovány a charakterizovány jednotlivé pojmy, jejich význam a vzájemné vztahy. Zvláštní pozornost je věnována faktorům ovlivňujícím tvořivost na individuální úrovni i v širším kulturním a sociálním kontextu. Empirická část práce je zaměřena na praktické ověření teoretických poznatků a zahrnuje zjištění vztahu mezi tvořivostí a hudebními schopnostmi jednotlivců, aplikaci výukové metody do praxe, měření jejich výsledků a efektivity, a identifikaci faktorů ovlivňujících pěveckou tvořivost. Výzkum byl proveden na pěti studentech různého věku, pohlaví a hudebního vzdělání. S každým studentem byl proveden předvýzkum, na jehož základě byli studenti rozděleni do tří skupin podle úrovně jejich hudební tvořivosti. Pro každou skupinu byla připravena specifická metodika výuky zaměřená na rozvoj tvořivosti, která byla aplikována po dobu tří měsíců. Výsledky ukázaly, že všichni studenti dosáhli zlepšení v různých oblastech hudebních dovedností a tvořivosti. Identifikace faktorů ovlivňujících tvořivost ukázala, že individuální predispozice, jako je motivace, flexibilita a emocionální stabilita, hrají klíčovou roli v rozvoji tvořivosti.

KLÍČOVÁ SLOVA

Pěvecká tvořivost, hudební vzdělávání, pedagogické strategie

ABSTRACT

This thesis focuses on the development of vocal creativity in students of a private music school. The thesis is divided into theoretical and empirical parts. The theoretical part deals with basic concepts such as creativity, creative personality, creative product, creative process, creative environment, musical creativity and vocal creativity. These chapters define and characterize the concepts, their meaning and their interrelationships. Particular attention is paid to factors influencing creativity at the individual level and in a broader cultural and social context. The empirical part of the thesis is focused on the practical verification of the theoretical findings and includes the establishment of the relationship between creativity and musical abilities of individuals, the application of the teaching method in practice, the measurement of its results and effectiveness, and the identification of factors affecting singing creativity. The research was conducted on five students of different ages, genders and musical backgrounds. A pre-survey was conducted with each student, based on which the students were divided into three groups according to their level of musical creativity. For each group, a specific teaching methodology aimed at developing creativity was prepared and applied for three months. The results showed that all students achieved improvement in various areas of musical skills and creativity. The identification of factors influencing creativity showed that individual predispositions such as motivation, flexibility and emotional stability play a key role in the development of creativity.

KEYWORDS

Singing creativity, music education, pedagogical strategies

Obsah

Obsah.....	5
Úvod.....	6
1 Teoretické aspekty formování tvořivosti.....	8
1.1 Základní vymezení pojmu tvořivost.....	8
1.2 Tvořivá osobnost	10
1.3 Tvořivý produkt	12
1.4 Tvořivý proces.....	15
1.5 Tvořivé prostředí	16
2 Hudební tvořivost	18
2.1 Vokální tvořivost.....	20
3 Soukromá hudební škola Prague Sirens	23
4 Empirická část.....	26
4.1 Vymezení výzkumného problému a cílů výzkumu	26
4.2.1 Test na hudební schopnosti a dovednosti	28
4.2.2 Test na hudební kreativitu	33
4.2.3 Metodika rozvoje pěvecké tvořivosti.....	40
4.2.4 Interpretace výsledků výzkumu.....	57
4.2.4.1 Hodnocení výsledků - Test na hudební schopnosti a dovednosti	57
4.2.4.2 Hodnocení výsledků - Test na hudební kreativitu	60
4.2.4.3 Korelace výsledků hudebních dovedností a hudební kreativity.....	63
4.3 Analýza případových studií.....	65
4.4 Shrnutí výsledků	70
4.5 Závěry z výzkumu.....	72
Závěr práce	74
Seznam použitých informačních zdrojů.	76
Seznam obrázků.....	78

Úvod

Cílem této práce je odhalit, teoreticky odůvodnit a vyzkoušet efektivní způsoby a prostředky pro rozvoj kreativity u žáků populárního zpěvu v soukromé hudební škole.

Předmět průzkumu: výchovně vzdělávací proces na hodinách zpěvu a vliv hudebních dovedností na kreativní myšlení žáků.

Rozhodnutí zaměřit se konkrétně na otázku kreativity je podloženo několika praktickými a teoretickými důvody, které jsou relevantní v pedagogickém a psychologickém kontextu. My, jako hudební pedagogové ve své praxi často narážíme na situace, kdy žáci projevují zájem o tvořivou činnost, například skládání, ale zároveň čelí obavám a nejistotám, které jim brání v plném rozvoji jejich tvořivého potenciálu. Naše snaha pomoci jim překonat tyto překážky a podpořit je ve vytváření autentických děl je klíčová. To vyžaduje hlubší pochopení procesů a faktorů ovlivňujících tvořivost. Psychologie tvořivosti je fascinující oblastí, která zkoumá mentální procesy a osobnostní charakteristiky, jež podporují nebo brání tvořivému myšlení a jednání. Tento zájem může zahrnovat studium motivace, emocionálních bariér, vnitřních a vnějších podnětů, které ovlivňují kreativní proces.

V bakalářské práci jsem se zabývala problematikou rozvoje pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy. Tato problematika zahrnuje nejen rozvoj technických a teoretických znalostí, ale také podporu tvořivého procesu a hledání individuálního hudebního výrazu. Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část, které společně poskytují komplexní pohled na zkoumané téma.

Teoretická část práce se věnuje základním pojmům tvořivosti, tvořivé osobnosti, tvořivého produktu, tvořivého procesu, tvořivého prostředí, hudební tvořivosti a pěvecké tvořivosti. Každá kapitola obsahuje definici a charakteristiku jednotlivých pojmů, jejich význam a vzájemné vztahy. Důraz je kladen na různé aspekty tvořivosti a jejich důležitost pro hudební a pěveckou tvorbu. Zároveň se zabývá faktory ovlivňujícími tvořivost jak na individuální úrovni, tak v rámci širšího kulturního a sociálního kontextu.

Empirická část práce je zaměřena na praktické ověření a aplikaci teoretických poznatků. Cílem této části bylo zjistit vztah mezi tvořivostí a hudebními schopnostmi jednotlivců, aplikovat výukovou metodu do praxe, změřit její výsledky a efektivitu, a identifikovat faktory ovlivňující pěveckou tvořivost. Výzkum zahrnoval pět studentů různého věku,

pohlaví a hudebního vzdělání. Předvýzkum s každým studentem umožnil jejich rozdělení do tří skupin podle úrovně hudební tvořivosti. Každé skupině byla přizpůsobena specifická metodika výuky, která byla aplikována po dobu tří měsíců.

Výsledky ukázaly, že všichni studenti dosáhli zlepšení v různých oblastech hudebních dovedností a tvořivosti, přičemž největší pokrok byl zaznamenán u studentů s nejslabšími počátečními dovednostmi a nejnižší úrovní kreativity. Empirická data potvrdila pozitivní korelaci mezi hudebními dovednostmi a hudební kreativitou. Implementace výukové metody vedla ke zlepšení výsledků celé třídy o 20.69%, což potvrzuje efektivitu aplikovaného přístupu.

1 Teoretické aspekty formování tvořivosti

Téměř každý si někdy položil otázky: Lze se naučit kreativnímu myšlení? Je kreativní myšlení geneticky podmíněno? Můžeme aktivně přispět k jeho rozvoji? Kreativitu lze vhodnými přístupy a podněty rozvíjet, avšak zároveň ji lze i potlačovat vlivy jako jsou výchova, zdravotní stav (včetně stresu a psychických poruch), vzdělání, sociální prostředí a další faktory. Nejvýznamnější roli v rozvoji kreativního myšlení hrají rodiče a učitelé. Výchovné metody, podpora a zpětná vazba, které dítě dostává, mohou zásadně ovlivnit jeho schopnost rozvíjet a uplatňovat kreativní myšlení. Kromě toho, školní prostředí a pedagogické přístupy, které podporují otevřenost, experimentování a kritické myšlení, mohou výrazně přispět k rozvoji tvořivosti. Tato kapitola se zaměřuje na teoretické aspekty formování tvořivosti a analyzuje vliv jednotlivých faktorů na její rozvoj, včetně specifických strategií a metod, které mohou být použity ke stimulaci kreativního potenciálu.

1.1 Základní vymezení pojmu tvořivost

Tvořivost je komplexní fenomén, který se projevuje v různých oblastech lidské činnosti, včetně umění, dětské výchovy, reklamy, vědy a řešení každodenních problémů. Tento mnohostranný charakter tvořivosti z ní činí složitě podmíněný jev, který nelze snadno definovat jedním způsobem. Tradičně se tvořivost dělí na dvě hlavní oblasti: tvořivost uměleckou a tvořivost vědecko-technickou. Jak uvádí Jaroslav Hlavsa: "*Umělecká tvorba více než vědecká a technická vyžaduje a vyvolává tvůrčí přístup i u svého příjemce, ať už jde o diváka, posluchače nebo čtenáře.*"¹

Jedna z definic tvořivosti, kterou vytvořil J. P. Guilford, významný americký psycholog, zní: "*Tvořivost je schopnost přicházet s novými a originálními nápady, které jsou užitečné a vhodné pro řešení problémů nebo pro nové způsoby vyjádření.*"² Guilford je známý svým

---

¹ HLAVSA, Jaroslav. *Psychologické metody výchovy tvořivosti*. SPN – Státní pedagogické nakladatelství. 1986. ISBN 1452686, s. 353.

² GUILFORD, J. P. *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill Education. 1967. ISBN-10: 0070251355, s. 68.

výzkumem v oblasti inteligence a tvořivosti, kde rozlišoval mezi konvergentním a divergentním myšlením.

Známý německý pedagog a profesor filozofie Christian H. Werner rozšířil pojetí kreativity ve své teorii 4P³, která zahrnuje čtyři klíčové oblasti: osobnost (personality), produkt (product), proces (process) a prostředí (press of environment). Tento model je obzvláště přehledný a komplexní, protože zahrnuje veškeré oblasti, ve kterých se můžeme setkat s projevem tvořivosti. Tyto oblasti se navzájem překrývají a doplňují, což umožňuje detailní analýzu různých aspektů tvořivého procesu. Osobnost zahrnuje individuální schopnosti a rysy, které ovlivňují tvořivost, produkt se zaměřuje na výsledky tvořivého úsilí, proces se zabývá kroky a metodami vedoucími k vytvoření produktu a prostředí zahrnuje vnější faktory, které mohou podporovat nebo bránit tvořivosti. Tento holistický přístup umožňuje hlubší pochopení komplexní povahy tvořivosti a jejího projevu v různých kontextech.

Odborníci rozlišují několik typů tvořivosti podle stupně "původnosti" či "novosti". Tato klasifikace⁴ pomáhá lépe porozumět různým projevům tvořivosti a jejich specifickým charakteristikám. Mezi tyto typy patří:

- **Expresivní (spontánní) tvořivost:** Tento typ tvořivosti se vyznačuje tím, že produkty vznikají živelně, často z náhlého vnuknutí či silného nutkání. Expresivní tvořivost je typická pro spontánní a intuitivní tvorbu, kde se myšlenky a nápady objevují bez předchozího plánování. Tento druh tvořivosti je často spojován s dětskou hrou nebo uměleckým vyjádřením, kde emoce a impulsy vedou k vytváření díla.

- **Inovativní tvořivost:** Inovativní tvořivost zahrnuje vytváření novinek, které se vztahují k běžným zvyklostem, s cílem udělat něco netradičního. Tento typ tvořivosti se často projevuje v úpravách a vylepšeních stávajících produktů, procesů nebo myšlenek. Inovativní tvořivost se často vyskytuje v designu, technologiích a podnikání, kde je kladen důraz na zlepšování a přinášení nových perspektiv do známých oblastí.

---

³ WERNER, Christian. *Handbook of the management of creativity and innovation: Theory and practice*. World Scientific Publishing Company. 2017. ISBN 9789813141872.

⁴ MAŇÁK, Josef. *Stručný nástin metodiky tvořivé práce ve škole*. Brno : Paido. 2001. ISBN 8073150026, s. 46.

- **Inventivní tvořivost:** Inventivní tvořivost představuje vysoce originální přínos, který nabízí zcela nové řešení. Tento typ tvořivosti zahrnuje vytváření něčeho, co dosud neexistovalo, a přináší zásadní změny. Inventivní tvořivost je často spojována s vynálezy a průlomovými objevy ve vědě a technice. Je to druh tvořivosti, který mění způsoby, jakými řešíme problémy a jak vnímáme svět kolem nás.

- **Emergentní tvořivost:** Emergentní tvořivost je nejvyšší formou tvořivosti a jde o projev génia, který přináší zcela nové a průlomové myšlenky. Tento typ tvořivosti je vzácný a zahrnuje vytvoření něčeho natolik nového a revolučního, že to zásadně ovlivňuje celé obory či společnost jako celek. Příklady emergentní tvořivosti lze nalézt u významných historických postav, jako jsou Albert Einstein, Leonardo da Vinci nebo Steve Jobs, jejichž práce přinesla radikální změny a nové směry ve vědě, umění a technologiích.

Tato klasifikace ukazuje, že tvořivost může mít mnoho podob a projevů, od spontánních nápadů až po geniální inovace, které mění způsob, jakým vnímáme svět. Rozpoznání a pochopení těchto různých typů tvořivosti je klíčové pro efektivní podporu a rozvoj tvořivých schopností u jednotlivců i v rámci společností.

1.2 Tvořivá osobnost

V minulosti se výzkumy tvořivosti soustředily převážně na studium výjimečných tvůrčích osobností. V současnosti se však výzkum zaměřuje na tvořivost jako obecnou schopnost, která je přítomna v určité míře u všech lidí a projevuje se jako integrální součást životního stylu jednotlivců. Metody zpracování tvořivých podnětů zahrnují nejen paměť a rozpoznávání nových informací, ale také konvergentní a divergentní myšlení.

Konvergentní myšlení obecně znamená schopnost nacházet "správné" odpovědi na standardní otázky, kde kreativita nehraje zásadní roli. Na druhou stranu, divergentní myšlení vede ke generování mnoha originálních řešení problémů a je považováno za klíčový aspekt tvořivosti.

J. P. Guilford⁵ rozdělil vlastnosti divergentního myšlení, které jsou úzce spojeny s tvořivostí, do několika kategorií:

1. Plynulost: Schopnost plynule si vybavovat slova a myšlenky. Tato schopnost je testována úkoly, jako je například požadavek říci co nejvíce podstatných jmen za minutu nebo vytvořit co nejvíce slov začínajících na určité písmeno. Příkladem cvičení může být napsání povídky, kde všechna slova začínají na písmeno P.

2. Pružnost (flexibilita): Schopnost přizpůsobovat se a využívat osvojené informace, vědomosti a zkušenosti v nových situacích. Tato vlastnost umožňuje jedinci aplikovat známé koncepty na nové a různé problémy.

3. Propracování: Schopnost detailně zpracovat a dokončit daný námět, například dokreslením tvarů do smysluplných obrazců. Příkladem může být nejen vymýšlení nových seskupení tvarů, ale také jejich pojmenování a detailní zpracování.

4. Původnost (originalita): Schopnost nově a neobvykle zpracovat námět, přicházet s řešeními, která se vyskytují jen zřídka, přibližně v 10 % případů. Tato vlastnost se zaměřuje na jedinečnost a inovativnost myšlenek.

5. Citlivost (senzitivita): Schopnost vystihnout podstatu a jádro problému a soustředit se na něj. Tato vlastnost je důležitá pro identifikaci klíčových aspektů, které je třeba řešit.

6. Redefinice: Schopnost podívat se na problém novým pohledem a najít nové, inovativní řešení. Tato vlastnost zahrnuje schopnost přehodnotit a změnit původní přístup k problému. Příkladem cvičení může být úkol sestavit z šesti zápalek čtyři rovnostranné trojúhelníky.

Emoční vlastnosti tvořivé osobnosti hrají zásadní roli v procesu generování nových a originálních myšlenek. Emoce ovlivňují, jak jedinec přistupuje k tvořivým činnostem, jak překonává překážky a jakým způsobem se vyrovnává s úspěchy i neúspěchy. Tvořiví lidé často vykazují specifické emoční charakteristiky, které podporují jejich schopnost inovovat a tvořit.

---

⁵ GUILFORD, Joy Paul. *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill Education. 1967. ISBN-10: 0070251355, s. 322.

1. Vysoká úroveň motivace: Tvořiví jedinci jsou často silně motivováni vnitřními faktory, jako je zvědavost, vášně a osobní uspokojení z tvořivé činnosti. Tato vnitřní motivace je klíčová pro vytrvalost a odhodlání při překonávání překážek. Teoretické přístupy k motivaci, jako je teorie sebeurčení⁶, zdůrazňují důležitost autonomie, kompetence a souvislosti jako klíčových faktorů podporujících vnitřní motivaci

2. Odolnost vůči neúspěchu: Tvořiví lidé jsou schopni čelit neúspěchům a kritikám s relativní lehkostí. Berou neúspěchy jako součást procesu učení a příležitost k růstu, což jim umožňuje pokračovat ve svých tvořivých snahách i navzdory překážkám.

3. Emocionální stabilita: Schopnost regulovat emoce a zachovat klid v situacích nejistoty a stresu je důležitá pro tvořivý proces. Emocionální stabilita umožňuje tvořivým jedincům udržet si pozitivní přístup a otevřenost k novým nápadům.

4. Sociální dovednosti, jako jsou kooperativní schopnosti, empatie a komunikativnost, umožňují tvořivým osobnostem sdílet své nápady, získávat zpětnou vazbu a nacházet inspiraci v interakci s okolím. Tyto vlastnosti jim také pomáhají překonávat sociální bariéry a vytvářet podporující prostředí, které je nezbytné pro rozvoj a realizaci inovativních myšlenek.

1.3 Tvořivý produkt

Tvořivé produkty zahrnují jak umělecká, tak vědecká díla a představují nová a správná řešení problémů. Tyto produkty lze rozdělit do dvou hlavních typů na základě jejich významu: objektivní a subjektivní tvořivé produkty. Významna psychologička a profesorka na Harvard Business School, Teresa Amabile ve svých dílech⁷ a vědeckých článcích rozlišuje mezi objektivními a subjektivními tvořivými produkty.

---

⁶ RYAN, Rihard a DECI, Edward. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. The Guilford Press. 2017. ISBN-10 9781462528769.

⁷ AMABILE, Teresa. *The Social Psychology of Creativity*. Springer New York. 2012. ISBN: 978-1-4612-5533-8.

1. Objektivní tvořivý produkt: Tento typ produktu má široký společenský význam a přispívá k posunu vývoje v dané oblasti. Příkladem objektivního tvořivého produktu je objev nebo vynález, který přináší nový náhled nebo způsob řešení problémů. V oblasti hudby to může zahrnovat vynález nových hudebních nástrojů, inovativní techniky hry na nástroj, nové způsoby zpívání či kompozice skladeb. Takové produkty mají potenciál transformovat daný obor a ovlivnit velké množství lidí.

2. Subjektivní tvořivý produkt: Tento typ produktu, i když nepřináší pokrok pro celou společnost, má velký význam pro rozvoj jednotlivce. Subjektivní tvořivý produkt může zahrnovat novou skladbu nebo osobitou interpretaci již existujícího díla. I když tyto produkty nemusejí měnit obor jako celek, jsou klíčové pro osobní růst, uspokojení a sebevyjádření jedince. V hudbě může jít například o vytvoření nové skladby, která má hluboký osobní význam pro autora, nebo o jedinečnou interpretaci klasického díla, zobrazující individuální umělecký pohled.

Tvořivé produkty se vyznačují několika klíčovými charakteristikami, odlišujícími je od běžných výstupů lidské činnosti. Mezi tyto vlastnosti patří originalita, užitečnost a relevance, které společně určují hodnotu a význam tvořivých produktů. Níže jsou podrobně rozebrány jednotlivé aspekty těchto charakteristik.

1. Originalita je jedním z nejdůležitějších rysů tvořivého produktu. Zahrnuje novost a jedinečnost myšlenek nebo řešení, které tvořivý produkt představuje. Podle Deana Kithe Simontona rozdělujeme originalitu na relativní a absolutní.⁸

- *Absolutní originalita:* Produkt je zcela nový a dosud neznámý. Tento typ originality je vzácný a často se projevuje ve formě průlomových objevů nebo revolučních inovací.

- *Relativní originalita:* Produkt je nový v kontextu konkrétního oboru nebo oblasti, i když může vycházet z již existujících myšlenek. Tento typ originality je běžnější a často se vyskytuje při vylepšování nebo přizpůsobování existujících konceptů.

---

⁸ SIMONTON, Dean Kieth. *Genius and creativity*. Bloomsbury Publishing USA. 1997. ISBN -13 9781567502572.

Originalita je klíčová pro posouzení tvořivosti, protože bez novosti a jedinečnosti by produkt nepřinášel žádný přínos nad rámec již existujících řešení.

2. Užitečnost tvořivého produktu se týká jeho praktického přínosu nebo estetické hodnoty. Užitečnost může být posuzována různými způsoby:

- *Praktická užitečnost*: Produkt řeší konkrétní problém nebo zlepšuje určité procesy. Vědecké objevy a technologické inovace často spadají do této kategorie, protože poskytují nové nástroje a metody pro řešení praktických problémů.

- *Estetická užitečnost*: Produkt má estetickou hodnotu, která přispívá k obohacení kulturního a uměleckého prostředí. Umělecká díla, jako jsou obrazy, hudba nebo literární tvorba, často přinášejí emocionální a intelektuální obohacení.

Užitečnost zajišťuje, že tvořivý produkt má význam a hodnotu nejen z hlediska novosti, ale také z hlediska přínosu pro uživatele nebo společnost.

3. Relevance tvořivého produktu se týká jeho vztahu k současným potřebám, problémům nebo trendům. Relevance může být posuzována následujícími způsoby:

- *Kontextuální relevance*: Produkt reaguje na aktuální výzvy nebo příležitosti v konkrétní oblasti. Například ekologické inovace mají vysokou relevanci v kontextu globálních snah o udržitelnost.

- *Časová relevance*: Produkt je vhodný a významný v daném časovém období. Trendy a módní vlny často určují, jak relevantní je určitý produkt v konkrétní době.

Relevance zajišťuje, že tvořivý produkt není jen originální a užitečný, ale také aktuální a významný pro současný kontext.

4. Kompletnost a propracovanost

Tento aspekt zahrnuje:

- *Detailní zpracování*: Míra, do jaké je produkt dokončen a promyšlený. Produkty s vysokou úrovní propracovanosti mají obvykle jasně definované a kvalitně zpracované detaily.

- *Kvalita provedení*: Celková kvalita produktu, včetně technických a estetických aspektů. Produkty vysoké kvality často vynikají jak svou funkčností, tak estetickým dojmem.

5. Inovativnost a průkopnictví

- *Inovativnost*: Míra, do jaké produkt přináší nové myšlenky nebo přístupy. Inovativní produkty často přinášejí nová řešení a způsobují změny v daném oboru.

- *Průkopnictví*: Schopnost produktu být předvojem v určité oblasti. Průkopnické produkty často stanovují nové standardy a směry pro další vývoj.

1.4 Tvořivý proces

Tvořivý proces je komplexní a dynamický sled činností, který umožňuje jednotlivcům generovat nové a originální myšlenky, řešení a produkty. Tento proces se neomezuje pouze na uměleckou tvorbu, ale zahrnuje široké spektrum oblastí, včetně vědy, techniky, podnikání a pedagogiky.

Je důležité zkoumat i praktické techniky a strategie, které mohou podporovat tvořivost. Patří sem metody jako brainstorming, mind mapping nebo metoda Six Thinking Hats, které jsou využívány v různých kontextech k podpoře generování a rozvoje nápadů. Tyto techniky mohou být aplikovány jak v individuálním, tak týmovém kontextu a přispívají k vytvoření prostředí podporujícího inovace.

Historicky byly různé teorie a modely navrženy k popisu a vysvětlení tvořivého procesu. Tyto modely zdůrazňují různé aspekty tvořivého myšlení a činnosti, od přípravy a sběru informací, přes inkubaci a spontánní vhledy, až po realizaci a ověřování nápadů. Významnými příspěvky v této oblasti jsou například modely Henriho Poincarého, Grahama Wallase a Osborna-Parnese, které nabízejí strukturované přístupy k pochopení tvůrčího procesu.

Henri Poincaré⁹ identifikoval čtyři základní fáze tvůrčího procesu, které jsou následující:

---

⁹ POINCARE, Henri. *Číslo – Prostor – Čas. Výbor prací o filosofii vědy*. Proudny evropské vzdělanosti. 2011. ISBN 978-80-87269-14-5, s.174.

Příprava: Tato fáze zahrnuje orientaci v problému a promýšlení, co je podstatné. V případě vědecké práce by měla přípravná fáze zahrnovat i důkladné studium relevantní literatury a existujících poznatků. Tato etapa je klíčová pro vytvoření pevného základu, na kterém může být další tvořivá činnost postavena.

Inkubace: Během této fáze jedinec rozvíjí aktivitu a hledá různá vhodná řešení. To zahrnuje vymýšlení různých postupů, které mohou vést k cíli, a zkoušení a porovnávání odlišných přístupů. Tato fáze často probíhá podvědomě, kdy myšlenky a nápady zrají mimo vědomou kontrolu.

Iluminace: V této fázi se objevuje možné řešení problému. Iluminace je charakterizována náhlými nápady a vhledy, kdy se řešení stává jasným a zřejmým. V této etapě hrají klíčovou roli představivost, fantazie, intuice a imaginace.

Verifikace: Tato fáze zahrnuje ověření a testování navrženého řešení v praxi. Jedinec zkouší, zda vytvořený postup bude úspěšný, a provádí potřebné úpravy na základě získaných výsledků. Verifikace je nezbytná pro zajištění, že řešení je funkční a efektivní.

1.5 Tvořivé prostředí

Tvořivost je také úzce spojena s prostředím, ve kterém se odehrává. Sociální, fyzické a psychologické aspekty prostředí mohou buď podporovat, nebo omezovat tvořivost. Proto je důležité věnovat pozornost vytváření podmínek, které stimulují tvůrčí myšlení a podporují otevřenost, experimentování a spolupráci. Tvůrčím prostředím se zabývalo mnoho výzkumníků, z nichž několik významně přispělo k pochopení, jak okolní prostředí ovlivňuje tvořivost jedinců a skupin. Mezi tyto výzkumníky patří například Mihaly Csikszentmihalyi a Donald MacKinnon.

Mihaly Csikszentmihalyi, známý svým konceptem „flow“ (stav kdy je jedinec plně ponořený do činnosti), zkoumal, jak kulturní a sociální prostředí přispívá k tvorbě a rozvoji tvořivých jedinců.¹⁰

Sociální faktory zahrnují mezilidské vztahy, podporu od kolegů a mentorů, a celkovou atmosféru týmové spolupráce. Pozitivní sociální interakce mohou podporovat výměnu nápadů, poskytovat potřebnou zpětnou vazbu a motivovat jedince k vyšším výkonům. Důvěra a respekt mezi členy týmu jsou klíčové pro vytvoření bezpečného prostředí, kde jsou jedinci ochotni sdílet své nápady bez obavy z kritiky. Kolegiální podpora a mentorství mohou navíc poskytnout potřebné vedení a inspiraci, což je důležité pro rozvoj tvořivosti.

Materiální faktory zahrnují fyzické uspořádání pracovního prostředí, dostupnost zdrojů a nástrojů potřebných pro tvůrčí práci. Ergonomické a dobře vybavené pracovní prostředí může zvyšovat efektivitu a pohodlí, což přispívá k lepším výsledkům. Například otevřené kancelářské prostory mohou podporovat spontánní interakce a kolaboraci, zatímco klidné zóny poskytují prostor pro soustředěnou individuální práci. Dále je důležité zajistit přístup k technologickým nástrojům a materiálům, které usnadňují kreativní procesy, jako jsou software pro grafický design, výzkumné databáze nebo laboratorní vybavení.

Psychologické faktory, jako je vnímání bezpečí a podpory, hrají také významnou roli. Konfliktní situace s pedagogy, rušivé pracovní prostředí, určitá omezení a další bariéry mohou výrazně ovlivnit výkon jednotlivce. Negativní zpětná vazba nebo nedostatek podpory mohou potlačit motivaci a schopnost jedince zapojit se do tvořivého procesu. Naopak, podpůrné a stimulující prostředí, které poskytuje prostor pro experimentování a sdílení nápadů, může výrazně zvýšit kreativní potenciál. Psychologická bezpečnost, tedy pocit, že člověk může riskovat a sdílet své nápady bez obavy z negativních důsledků, je klíčová pro podporu tvořivosti.

Stabilní a podpůrné ekonomické prostředí, které zahrnuje investice do vzdělávání, výzkumu a vývoje, může podpořit inovace. Politické klima, které podporuje svobodu myšlení a

---

¹⁰ CSIKSZENTMIHALYI, Mihaly. *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. Harper Perennial. 2013. ISBN-10: 0062283251.

akademickou svobodu, rovněž hraje klíčovou roli. Na druhé straně, restriktivní ekonomické nebo politické podmínky mohou omezovat tvořivost tím, že snižují dostupnost zdrojů nebo omezují svobodu projevu.

2 Hudební tvořivost

Hudební tvořivost představuje komplexní schopnost zahrnující bohaté hudební dovednosti, množství hudebních nápadů a prožitků. Předpoklady pro hudební tvoření se liší u každého běžně se rozvíjejícího žáka, a to jak v míře, tak v úrovni. Existuje však řada názorů na to, zda je hudební tvořivost vrozená, nebo vychovatelná. Někteří teoretici a vědci argumentují, že hudební tvořivost je do značné míry geneticky podmíněna. Tento přístup je podpořen výzkumy, které ukazují na existenci biologických a neurologických základů pro kreativitu a hudební nadání.

Na druhé straně, mnoho pedagogů a psychologů zastává názor, že hudební tvořivost lze rozvíjet a kultivovat prostřednictvím vzdělávání a vhodného vedení. Tento přístup zdůrazňuje roli vnějších faktorů, jako jsou kvalitní výuka, inspirující prostředí a pravidelná praxe, které mohou výrazně přispět k rozvoji hudební tvořivosti. Výzkumy ukazují, že cílené pedagogické intervence mohou zvýšit schopnost dětí tvořit hudbu a rozvíjet jejich hudební myšlení.

Jedním z významných výzkumů zabývajících se interakcí vrozených a sociálních aspektů hudební tvořivosti je práce Edwina Gordona. V jeho práci *"Learning Sequences in Music: Skill, Content, and Patterns"*¹¹ se zkoumá, jak cílené pedagogické intervence a kvalitní výuka mohou přispět k rozvoji hudební tvořivosti u dětí. Gordonova teorie hudebního učení zdůrazňuje význam sekvenčního a strukturovaného přístupu k hudební výchově, který podporuje nejen technické dovednosti, ale i kreativní myšlení.

Tyto výzkumy poskytují komplexní pohled na problematiku hudební tvořivosti, zahrnující jak vrozené, tak vychovatelné aspekty. Kombinací těchto perspektiv lze dosáhnout hlubšího

---

¹¹ GORDON, Edwin. *Learning Sequences in Music: A Contemporary Music Learning Theory*. G I A Pubns. 2012. ISBN-10: 1579998909.

porozumění tomu, jak se hudební tvořivost rozvíjí a jak ji lze efektivně podporovat v pedagogické praxi.

F. Sedlák¹² stanovuje rysy hudebně tvořivé činnosti na základě klasifikace rakouského profesora výtvarné výchovy Viktora Lowenfelda¹³. Podle této klasifikace zahrnují rysy tvořivé činnosti následující aspekty:

Senzorická citlivost je základem receptivního procesu a prvních kontaktů s hudbou.

Koncentrace pozornosti je nezbytná pro efektivní zapojení do hudebních aktivit, ať už jde o poslouchání, hraní nebo tvorbu hudby.

Senzitivita v hudbě se týká schopnosti vnímat a reagovat na emocionální a výrazové aspekty hudby.

Interiorizace hudebního materiálu je proces převodu vnějších akustických podnětů do vnitřní aktivity.

Schopnost třídit, srovnávat, zpracovávat, modifikovat a přeskupovat hudební představy, zážitky a dojmy. Tato schopnost zahrnuje komplexní mentální procesy, které umožňují hudebníkovi analyzovat a manipulovat s hudebními prvky.

Osobitost a originalita jsou klíčovými rysy hudební tvořivosti.

Spontaneita je schopnost reagovat na hudební podněty okamžitě a bez předchozí přípravy.

Tvůrčí fantazie zahrnuje schopnost generovat nové hudební myšlenky a koncepty.

Niterná aktivita se týká vnitřního motivu a schopnosti překonávat překážky. Tato vlastnost je klíčová pro vytrvalost a odhodlání v hudebním rozvoji.

Emocionalita v hudbě se projevuje radostí a uspokojením, které vyvěrají z hudebního rytmu, melodie a spontánního hudebního proudu.

---

¹² SEDLÁK, František. *Hudební vývoj dítěte. analytická studie. 1. vyd.* Praha: Supraphon. Comenium musicum (Supraphon).

¹³ LOWENFELD, Viktor. *Creative and mental growth*, Macmilan Co., New York. 1947. ISBN- 10: 0023721103, s. 201.

Racionální složka hudební tvořivosti zahrnuje schopnost proniknout do hudební výstavby a formy.

Schopnost analýzy a syntézy zahrnuje schopnost rozložit hudební materiál na základní prvky a následně je znovu složit do nových celků.

Schopnost integrace odstraňuje torzovitost a fragmentárnost jednotlivých složek vnímání a zkušeností.

2.1 Vokální tvořivost

Vokální tvořivost je důležitým aspektem rozvoje každého zpěváka, který si klade za cíl nejen interpretovat existující skladby, ale také tvořit vlastní písně. Mnozí zpěváci touží po tom, aby jejich hudební kariéra zahrnovala psaní originálních písní, které odrážejí jejich osobní vizi a emoce. Pro pedagoga, který chce podporovat a rozvíjet vokální tvořivost svých žáků, je nezbytné zaměřit se na několik oblastí.

Pěvecká tvořivost však nezahrnuje pouze vytváření něčeho nového, což je vlastní podstata kreativity, ale také experimentování s technikou zpěvu při interpretaci. Tím se rozumí schopnost zpěváka využívat různé vokální techniky, které obohacují a personalizují jeho interpretaci existujících skladeb. Tento přístup nejenže podporuje individuální výraz a umělecký růst, ale také přispívá k celkovému rozvoji hudebního talentu zpěváka.

Jedním ze základních kroků je rozvoj improvizčních dovedností. Improvizace je klíčová pro vokální tvořivost, protože umožňuje zpěvákům experimentovat s melodickými v reálném čase. Pedagogové by měli podporovat své žáky v improvizaci prostřednictvím různých cvičení, která zahrnují práci s akordovými postupy, melodickými variacemi a dynamikou.

Dalším důležitým aspektem je rozvoj rytmického citění, které je základem pro jakoukoli hudební tvorbu. Zpěváci musí být schopni cítit a interpretovat různé rytmické vzorce a struktury, což jim umožní tvořit hudbu, která je dynamická a rytmicky zajímavá. Pedagogové by měli zařazovat cvičení, která zlepšují vnímání rytmu a schopnost pracovat s různými časovými signaturami.

Textařská kreativita je dalším pilířem vokální tvořivosti. Schopnost psát vlastní texty je pro mnoho zpěváků zásadní, protože jim umožňuje vyjádřit své myšlenky a pocity prostřednictvím hudby. Pedagogové by měli podporovat své žáky v rozvoji textařských dovedností, poskytovat jim zpětnou vazbu a pomáhat jim objevovat různé techniky psaní textů.

Kreativní zpěvák musí být schopen integrovat různé hudební prvky do svého projevu a tvořit originální hudbu, která je autentická a osobitá. Pedagogové by měli své žáky podporovat v rozvoji těchto dovedností prostřednictvím komplexního přístupu, který zahrnuje nejen technické dovednosti, ale i hlubší porozumění hudební teorii a praxi.

Vokální tvořivost také spočívá v použití různých vokálních technik z různých vokálních žánrů. Těmito technikami může zpěvák obohatit svůj vokální projev, zvýšit jeho výrazové možnosti a přinést do své tvorby nový a originální prvek. Mezi tyto techniky patří například belting, twang, whistle, growling, vocal cry, yodel a mnoho dalších.

Belting je technika používaná především v muzikálové, popové a rockové hudbě, která umožňuje zpěvákům produkovat silné, plné a jasné tóny v horní části jejich hrudního rejstříku. Tato technika vyžaduje správnou dechovou podporu a kontrolu hlasivek, aby se zabránilo poškození hlasu. Belting dodává vokálnímu projevu sílu a intenzitu, což je ideální pro výrazné a emocionálně nabitě momenty v hudbě.

Twang je technika používaná především v country a popové hudbě, která přidává hlasu jasnost a průraznost. Je to specifický způsob formování tónu, který vytváří ostrý zvuk. Twang může zpěvákům pomoci zvýraznit určité části melodie a dodat jejich výkonu energii a charakter.

Growling je technika používaná především v metalové hudbě, která vytváří hrubý a agresivní zvuk. Tato technika vyžaduje specifickou kontrolu hlasivek a dechu, aby se dosáhlo požadovaného efektu bez poškození hlasu. Growling přidává do vokálního projevu intenzitu a sílu, což je ideální pro žánry, které vyžadují expresivní a dramatický zpěv.

Vocal cry je technika, která zahrnuje emocionální a plačtivý zvuk v hlasu. Tato technika je často používána v blues, R&B a country hudbě a dodává zpěvu hluboký emocionální náboj. Vocal cry může zpěvákům pomoci vyjádřit intenzivní pocity a přidat do jejich výkonu autenticitu a hloubku.

Yodel je technika, která zahrnuje rychlé střídání mezi hrudním a hlavovým hlasem, což vytváří charakteristický skákavý zvuk. Tato technika je tradičně spojována s alpskou lidovou hudbou, ale může být kreativně využita v různých hudebních stylech. Yodel přidává do vokálního projevu hravost a technickou zdatnost.

Barva hlasu je klíčovým prvkem vokálního projevu, který ovlivňuje celkový dojem z výkonu zpěváka. Experimentování s barvou hlasu může zpěvákům pomoci vyjádřit různé emocionální stavy a vytvářet specifické atmosféry ve skladbách. Barvu hlasu, neboli jeho ténbr, můžeme měnit pomocí už zmíněných technik anebo pomocí manipulaci s pozicí hrtanu. Hrtan může být při zpěvu umístěn výše nebo níže, což má přímý vliv na kvalitu a zabarvení zvuku.

Vysoká pozice hrtanu: Když je hrtan umístěn výše, hlas má tendenci znít jasněji a ostřeji. Tato pozice je často používána v popové a muzikálové hudbě, kde je zapotřebí jasný a průrazný zvuk.

Nízká pozice hrtanu: Naopak, když je hrtan umístěn níže, hlas zní tmavěji a bohatěji. Tato technika je často využívána v klasickém zpěvu a v některých stylech jazzu, kde je požadován plný a rezonanční tón.

Melizmatika, technika, která zahrnuje zpěv více tónů na jednu slabiku textu, je důležitým prvkem vokální tvořivosti. Tato technika může výrazně obohatit vokální projev a poskytuje zpěvákům nástroje pro improvizaci a osobitý výraz. Melizmatika se často používá ve formě „riffs“ a „runs“.

Runs jako druh melizmat:

Definice: Runs jsou rychlé a často složité sekvence not, které slouží k ornamentaci melodie.

Charakteristika: Runs často obsahují postupně stoupající nebo klesající tóny, čímž přidávají dynamiku a expresivitu k zpěvu.

Použití: Jsou běžné v žánrech jako R&B, soul a pop, kde přispívají k technickému umění a osobitosti interpretace.

Riffs jako druh melizmat:

Definice: Riffs jsou krátké, ale výrazné melodie nebo motivy, které se opakují nebo mohou být variabilní.

Charakteristika: Riffs mají často silnou rytmickou a melodickou strukturu, která je snadno rozpoznatelná.

Použití: Často se vyskytují v rocku, popu a jazzu, kde dodávají skladbě charakteristický zvuk a přitahují pozornost posluchačů.

Rozdíly mezi runs a riffs:

Melodická struktura: Runs se zaměřují na rychlé melodické sekvence s postupným pohybem, zatímco riffs mají výraznější melodickou linku, která může být rytmicky i harmonicky komplexnější.

Role v interpretaci: Runs často slouží k technickému ukázání zpěvákových schopností a emocionální expresi, zatímco riffs přispívají k identitě skladby a jsou často jejím charakteristickým prvkem.

3 Soukromá hudební škola Prague Sirens

Prague Sirens je moderní soukromá vokální škola v centru Prahy založená v roce 2016, která se zaměřuje na individuální rozvoj hlasových dovedností a uměleckého vyjádření. Škola je zaměřena výhradně na výuku zpěvu, konkrétně populárního zpěvu. Zaměřuje se na žánry jako jazz, blues, pop, rock a muzikál. Škola je určena především pro dospělé, kteří mají zájem o intenzivní pěvecký trénink bez nutnosti profesionální kariéry. Náplň hodin je plně přizpůsobena potřebám každého studenta. Kromě tradičních vokálních technik může program zahrnovat i práci nad vlastními skladbami. Škola aktivně podporuje vlastní tvorbu studentů a nabízí moderní hudební studio, které umožňuje nahrávání cover verzí i originálních písní. Tato možnost umožňuje studentům rozvíjet své hudební schopnosti nejen

při živém vystupování, ale také publikovat své písně na platformách jako Spotify, Apple Music a další.

Prague Sirens tak poskytuje komplexní prostředí pro rozvoj vokálních dovedností, tvůrčího potenciálu a profesionálních zkušeností v oblasti hudby, podporované odbornými vyučujícími a moderním vybavením.

Sociální faktory:

Do sociálních faktorů Prague Sirens patří organizace společných koncertů a sociálních akcí, které umožňují studentům vzájemné seznámení a podporu. Dále škola klade důraz na vytváření a udržování dobrých vztahů mezi učiteli a studenty, což podporuje atmosféru důvěry a respektu. Tyto aspekty společně přispívají k posílení kolegiálního prostředí a podporují výměnu nápadů a inspiraci mezi členy školní komunity.

Materiální faktory:

Do materiálních faktorů školy Prague Sirens patří samotná budova školy. Unikátní kombinace původní architektury 19. století spojená s moderním industriálním designem, který vytváří inspirativní a pohodovou atmosféru pro studenty. Každý pedagog disponuje vlastní třídou, kterou může přizpůsobit svým i potřebám studentů. Každá třída je vybavena klávesami firmy Nord, které umožňují kvalitní práci s nástrojem. Dále jsou k dispozici mikrofony a mixážní pult, který umožňuje aplikaci efektů přímo během vokálního projevu, což podporuje tvůrčí proces a experimentování s různými zvukovými možnostmi. Prague Sirens poskytuje moderní hudební studio pro nahrávání, což podporuje vlastní tvorbu studentů a jejich možnost publikovat hudbu na platformách jako Spotify a Apple Music.

Psychologické faktory:

Prague Sirens zdůrazňuje důležitost psychologické pohody svých studentů, což je klíčové pro podporu jejich motivace a schopnosti se aktivně zapojit do tvořivého procesu. Škola umožňuje studentům vybírat si pedagoga podle jejich temperamentu a osobnosti a posiluje

jejich pocit psychologické pohody a důvěry ve vlastní schopnosti. Tento přístup je nezbytný pro udržení motivace a osobního růstu.

Politické faktory:

Politické klima ve škole podporuje akademickou svobodu a svobodu projevu. Politické faktory v kontextu Prague Sirens mohou být ovlivněny rozmanitostí národností studentů, kteří pocházejí z různých zemí jako Česká republika, Itálie, Rusko, Bělorusko, Ukrajina, Spojené státy, Costa Rica a dalších. Tato multikulturalita přináší jak pozitivní, tak potenciálně negativní vlivy. Existence politických konfliktů nebo napětí mezi zeměmi, ze kterých studenti pocházejí, může mít negativní dopad na vzájemné vztahy mezi studenty nebo na atmosféru kolektivní spolupráce.

4 Empirická část

V této části práce se zaměřujeme na praktické ověření a aplikaci teoretických poznatků o rozvoji hudební tvořivosti. Empirická část bude zahrnovat sběr a analýzu dat, které umožní vyhodnotit efektivitu vybraných výukových metod a přístupů. Cílem je identifikovat klíčové faktory, které podporují rozvoj tvořivosti, a navrhnout praktická doporučení pro pedagogickou praxi, jež mohou být využita pro posílení motivace studentů k psaní vlastních skladeb a experimentování s interpretací existujících skladeb.

4.1 Vymezení výzkumného problému a cílů výzkumu

Rozvoj pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy představuje komplexní problém, který zahrnuje různé aspekty hudebního vzdělávání. V soukromých hudebních školách, kde je možné poskytovat individuálnější přístup, existuje jedinečná příležitost pro podporu a rozvoj těchto tvořivých schopností.

Motivace k tomuto výzkumu vychází z aktuální potřeby v hudebním vzdělávání, kde je kladen stále větší důraz na individualitu a originalitu. V současné hudební scéně, která je velmi konkurenceschopná a rychle se mění, je pro zpěváky klíčové, aby se odlišovali a našli svůj jedinečný hlas. Pedagogové mají v tomto procesu zásadní roli. Nejenže mohou pomáhat studentům s rozvojem vokální techniky, ale také je inspirovat, experimentovat s nimi a podporovat je jako kreativní umělce. Učitelé zpěvu, kteří se zaměřují na podporu tvořivosti, mohou významně přispět k uměleckému a osobnostnímu růstu svých žáků.

Cíle výzkumu

Cílem této bakalářské práce je prozkoumat a analyzovat způsoby rozvoje pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy a navrhnout efektivní strategie pro pedagogy, které by mohly být implementovány do výuky. Konkrétně se práce zaměří na následující cíle:

- **Nalezení vztahu mezi tvořivostí a hudebními schopnostmi:** Zjistit, jaký vztah existuje mezi mírou tvořivosti jednotlivců a jejich hudebními schopnostmi a dovednostmi. Tento cíl zahrnuje analýzu toho, zda vyšší úroveň technických a teoretických znalostí vede k větší tvořivosti.
- **Aplikace metody a měření její výsledků a efektivity:** Implementovat výukovou metodu do praxe, změřit její výsledky a efektivitu.
- **Identifikace faktorů ovlivňujících tvořivost:** Prozkoumat vnější a vnitřní faktory, které ovlivňují rozvoj pěvecké tvořivosti u žáků, včetně vlivu rodinného prostředí, individuálních predispozic a kulturních vlivů.

Organizace a metodika výzkumu

Pro tento výzkum bylo vybráno pět studentů různého věku, v různých psychických stavech, různého pohlaví a s různým hudebním vzděláním. Tento rozmanitý výběr zajišťuje, že výzkum bude moci zohlednit široké spektrum individuálních rozdílů, které mohou ovlivňovat rozvoj pěvecké tvořivosti. Výzkum se prováděl ve škole Prague Sirens po dobu 3 měsíců.

Před samotným začátkem výzkumu byl s každým studentem proveden předvýzkum, jehož cílem bylo posoudit jeho hudební dovednosti a schopnosti, stejně jako úroveň hudební tvořivosti. Tento předvýzkum zahrnoval praktické testy zaměřené na hodnocení tvořivosti. Výsledky předvýzkumu byly klíčové pro další fázi výzkumu.

Na základě výsledků předvýzkumu byli studenti rozděleni do tří skupin podle úrovně jejich hudební tvořivosti:

Skupina 1: Studenti s vysokou úrovní hudební tvořivosti.

Skupina 2: Studenti se střední úrovní hudební tvořivosti.

Skupina 3: Studenti s nízkou úrovní hudební tvořivosti.

Toto rozdělení umožnilo přizpůsobit výukové metody specifickým potřebám a schopnostem jednotlivých skupin.

Pro každou skupinu byl připraven specifický výukový plán zaměřený na rozvoj hudební tvořivosti, který trval tři měsíce. Během tohoto období se studenti scházeli jednou týdně na dvouhodinové lekce, během nichž byla aplikována připravená metodika. Všechny hodiny byly nahrávány, aby studenti mohli opakovat materiály doma a pracovat na svých dovednostech i mimo výukové hodiny. Použité metody zahrnovaly pozorování, experiment, analýzu tvořivých produktů a testování.

Po tříměsíčním období intenzivní výuky bylo provedeno nové testování hudebních dovedností a tvořivosti studentů. Toto hodnocení zahrnovalo stejné testy jako v předvýzkumu, což umožnilo přímé srovnání pokroků jednotlivých studentů.

Pro zachování anonymity studentů budou místo jejich jmen použita čísla (např. žák 1, žák 2).

Hypotézy:

Hypotéza 1: Po prvním testování bude nalezena korelace mezi hudebními schopnostmi a dovednostmi a hudební kreativitou studentů.

Hypotéza 2: Metody experimentální výuky pozitivně ovlivní úroveň kreativity studentů, která bude měřena pomocí testu.

Hypotéza 3: Proces výuky bude ovlivněn psychickým stavem, motivací a odolností studentů vůči neúspěchu.

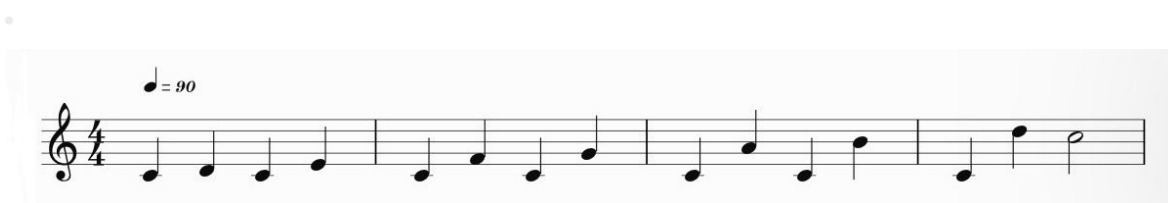
4.2.1 Test na hudební schopnosti a dovednosti

Testování probíhalo prostřednictvím praktických úkolů, při nichž žáci reagovali na různé hudební podněty a plnili specifické úkoly navržené k posouzení jejich hudebních dovedností. Výsledky těchto testů nám poskytly cenné informace, které mohou být využity ke sledování korelace mezi hudebními dovednostmi a úrovní hudební kreativity a k cílenému rozvoji hudebních schopností žáků.

Každá oblast byla hodnocena na stupnici od 0 do 3 bodů, kde 0 bodů reprezentuje ještě nerozvinutou dovednost a 3 body nejvyšší úroveň dovedností. Celkový maximální počet bodů, kterého lze dosáhnout, je 21 bod. Cílem této hodnotící škály bylo získat detailní a přesný přehled o individuálních schopnostech a dovednostech každého žáka.

1. Intonační čistota u reprodukce melodie

- Požádejte testovaného, aby zazpíval tuto intonačně náročnou melodii a zkontrolujte, jak přesně dokáže intonovat.

1. Intonační čistota u reprodukce melodie

Hodnotící škála

- **0 bodů:** Testovaný není vůbec schopen správně zazpívat a melodii.
- **1 bod:** Testovaný občas správně zazpívá melodii, ale často chybuje.
- **2 body:** Testovaný většinou správně zazpívá tóny s občasnými drobnými chybami u větších skoků.
- **3 body:** Testovaný bezchybně zazpívá všechny tóny.

2. Reprodukce rytmu

- Pusťte metronom a nechte testovaného tleskat nebo klepat do rytmu.

- Postupně zatleskejte 3 krátké rytmické vzory a požádejte testovaného, aby je zopakoval.

2. Reprodukce rytmu

Hodnotící škála

- **0 bodů:** Testovaný není schopen udržet rytmus s metronomem nebo tleskat v rytmu.
- **1 bod:** Testovaný zatleskal 1 vzor správně.
- **2 body:** Testovaný zatleskal 2 vzory správně.
- **3 body:** Testovaný bezchybně zatleskal všechny vzory.

3. Hudební paměť

- Zahrajte 3 jednoduché melodie postupně a po chvíli nechte testovaného, aby zopakoval.

3. Hudební paměť

Hodnotící škála

- **0 bodů:** Testovaný není schopen zopakovat žádnou melodii.
- **1 bod:** Testovaný správně zopakoval 1 jednoduchou melodii.
- **2 body:** Testovaný zopakoval 2 melodie.
- **3 body:** Testovaný vždy správně zopakuje všechny melodie.

4. Rozpoznávání hudebních nástrojů

- Pusťte 5 nahrávek různých hudebních nástrojů (Například: klavír, bas kytara, saxofon, violoncello a varhany) a nechte testovaného, aby určil, který nástroj slyší.

Hodnotící škála

- **0 bodů:** Testovaný není schopen rozpoznat žádný hudební nástroj.
- **1 bod:** Testovaný správně rozpozná 1-2 nástroje.
- **2 body:** Testovaný správně rozpozná 3-4 nástroje.
- **3 body:** Testovaný bezchybně rozpozná všechny hudební nástroje.

5. Identifikace hudebních stylů

- Pusťte ukázky různých hudebních stylů (Například: jazz, gospel, rock, pop, klasika) a nechte testovaného, aby určil, o jaký styl se jedná.

Hodnotící škála

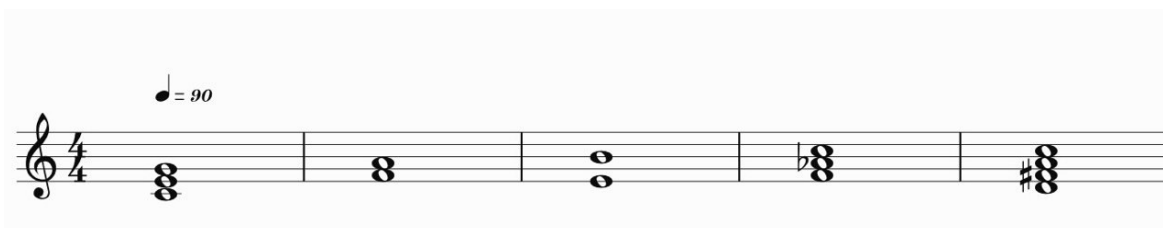
- **0 bodů:** Testovaný není schopen rozpoznat žádný hudební styl.
- **1 bod:** Testovaný správně rozpozná 1-2 styly.
- **2 body:** Testovaný správně rozpozná 3-4 hudební styly.
- **3 body:** Testovaný bezchybně rozpozná všechny hudební styly

6. Analýza vícezvuku

- Pusťte nebo zahrajte testovanému jednotlivé akordy (vícezvuky) a požádejte ho, aby určil, kolik tónů slyší hraných současně.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nedokáže správně určit počet tónů v žádném akordu.
- **1 bod:** Testovaný dokáže správně určit počet tónů v 1-2 akordech.
- **2 body:** Testovaný dokáže správně určit počet tónů ve 3-4 akordech.
- **3 body:** Testovaný dokáže správně určit počet tónů ve všech akordech.

4. Analýza vícezvuku

7. Vokální Napodobování

- Připravte nahrávky obsahující následující vokální techniky: twang, hrudní rejstřík, hlavový rejstřík, jednoduché melismata, vocal fry
- Pusťte testovanému každou vokální ukázkou a požádejte ho, aby ji napodobil.

Hodnocení:

- 0 bodů: Testovaný nedokáže napodobit žádnou vokální techniku.
- 1 bod: Testovaný napodobí jednu až dvě vokální techniku.
- 2 body: Testovaný napodobí tři až čtyři vokální techniky.
- 3 body: Testovaný napodobí všechny vokální techniky.
-
-

4.2.2 Test na hudební kreativitu

1. Rytmická improvizace s jednoduchými nástroji

Příprava: Poskytněte testovanému jeden z jednoduchých rytmičných nástrojů.

- Aktivita: Požádejte testovaného, aby improvizoval krátkou rytmičnou pasáž (délka cca 30 vteřin). Dejte mu chvíli na rozmyšlení a přípravu, ale samotná improvizace by měla být spontánní.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nedokáže vytvořit žádnou smysluplnou rytmickou pasáž. (Testovaný není schopen vytvořit rytmus, rytmus je nesoudržný nebo neexistující. Například: Údery mohou být náhodné a nerespektují žádný specifický takt.)
- **1 bod:** Testovaný vytvoří jednoduchou, ale opakující se nebo neoriginální rytmickou pasáž. (Rytmus je jednotvárný bez výrazných změn.)
- **2 body:** Testovaný vytvoří zajímavou a relativně soudržnou hudební pasáž s určitým stupněm originality. (Pasáž je zajímavá a soudržná a vykazuje určitý stupeň originality. Testovaný se snaží experimentovat s rytmem a dynamikou, ale může být místy nesourodá. Například: Rytmus se může zrychlovat nebo zpomalovat bez jakéhokoli smyslu nebo předvídatelnosti.)
- **3 body:** Testovaný vytvoří velmi originální a soudržnou hudební pasáž s výraznou kreativní složkou. (Pasáž je velmi originální a soudržná, obsahuje výrazné kreativní prvky a variace. Testovaný dokáže přirozeně kombinovat různé rytmické struktury a dynamiku, čímž vytváří bohatý a zajímavý rytmický celek.)

2. Melodická improvizace

- **Pomůcky:** Klávesy nebo klavír s nálepkami označujícími tóny C dur nebo pentatonické stupnice, nahrávací zařízení, papír a tužka.
- **Označení kláves:** Označte klávesy barevnými nálepkami podle tónů stupnice C dur (C, D, E, F, G, A, H) nebo pentatonické stupnice (černé klávesy).
- Vysvětlete testovanému, že bude improvizovat krátkou melodii pomocí těchto označených kláves. Ukažte mu, jak zní pentatonika a stupnice C dur pomocí krátkých ukázek.
- Požádejte testovaného, aby improvizoval krátkou melodickou pasáž (délka cca 30 vteřin) pomocí označených kláves (nálepky jsou jenom pro orientaci v tónině, jiné klávesy se taky můžou používat). Povzbudte ho, aby experimentoval a hrál tóny, které se mu líbí, a zkoušel vytvářet různé melodické linky.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nedokáže vytvořit žádnou smysluplnou melodickou pasáž. (Testovaný není schopen vytvořit melodii, pasáž je nesoudržná nebo neexistující. Například: Tóny nejsou uspořádány do smysluplného sledu nebo vzoru. Melodie může náhle přeskakovat mezi vysokými a nízkými tóny bez zjevného důvodu.)
- **1 bod:** Testovaný vytvoří jednoduchou, ale opakující se nebo neoriginální pasáž. (Melodie je velmi jednoduchá a opakující se.)
- **2 body:** Testovaný vytvoří zajímavou a relativně soudržnou melodickou pasáž s určitým stupněm originality. (Melodie je zajímavá a soudržná, obsahuje nějaké variace a vykazuje určitý stupeň originality. Testovaný se snaží experimentovat s melodickými linkami a dynamikou, ale může být melodie místy nesourodá. Například : Melodie může zahrnovat neobvyklé intervaly, zajímavé rytmické vzory, ale mít nejasné frázování.)
- **3 body:** Testovaný vytvoří velmi originální a soudržnou melodickou pasáž. (Melodie je velmi originální a soudržná, obsahuje variace. Například : Použití neobvyklých nebo překvapivých melodických změn, které upoutají pozornost posluchače.)

3. Hudební kompozice pomocí aplikací

- Poskytněte testovanému přístup k jednoduchým hudebním aplikacím nebo softwarem, které umožňují tvorbu hudby (např. GarageBand, FL Studio, nebo online nástroje jako Soundtrap).
- Ujistěte se, že testovaný má přístup k hudební aplikaci a že aplikace je nastavena na základní režim s přístupem k různým smyčkám a zvukům. Vysvětlete testovanému, že jeho úkolem je vytvořit krátkou hudební skladbu pomocí nástrojů dostupných v aplikaci.

- Požádejte testovaného, aby vytvořil krátkou hudební skladbu (cca 1 minuta) pomocí různých smyček a zvuků dostupných v aplikaci. Testovaný může použít libovolné nástroje a efekty dostupné v aplikaci, aby skladbu vytvořil.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nevytvoří žádnou skladbu nebo je výsledek nesourodý. (Testovaný není schopen vytvořit hudební kompozici, nebo je skladba chaotická, postrádá strukturu a logiku, tóny a rytmy nejsou propojené.)
- **1 bod:** Testovaný vytvoří jednoduchou skladbu s omezenou kreativitou a variací. (Skladba obsahuje jen opakující se bicí smyčku a jednu jednoduchou melodii bez dalších přidaných prvků nebo změn.)
- **2 body:** Testovaný vytvoří zajímavou skladbu s několika různými prvky a variacemi. (Skladba obsahuje bicí smyčku, basovou linku a melodii, které se střídají a občas přidávají další prvky, jako jsou zvukové efekty nebo změny v dynamice.)
- **3 body:** Testovaný vytvoří komplexní a velmi kreativní skladbu s různorodými prvky a jasnou strukturou. (Skladba začíná úvodem s ambientními zvuky, přechází do rytmické části s komplexními bicími a basovou linkou, má několik různých melodií, které se střídají a variují, a obsahuje dynamické změny a přechody mezi částmi.)

4. Textařská kreativita

- Požádejte testovaného, aby napsal text k jednoduché melodii nebo rytmu.
- Můžete použít existující melodii nebo rytmus jako základ a nechat testovaného vytvořit text, který se hodí k hudbě.
- Dejte mu časový limit (např. 15 minut) na vytvoření textu.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nedokáže napsat žádný smysluplný text. (Testovaný napsal nesourodá slova nebo věty, které spolu nesouvisí a nedávají smysl.)

- **1 bod:** Testovaný vytvoří velmi jednoduchý text s minimální kreativní hodnotou. (Text používá běžné a předvídatelné rýmy, postrádá hlubší význam nebo zajímavé jazykové prvky.)
- **2 body:** Testovaný vytvoří zajímavý a smysluplný text s určitým stupněm originality. (Text obsahuje zajímavé metafory a originální myšlenky, přesto může být místy předvídatelný.)
- **3 body:** Testovaný vytvoří velmi kreativní a originální text, který se dobře hodí k hudbě. (Text používá zajímavé a kreativní metafory, má jasnou strukturu a je plný originálních nápadů. Jazykové prvky jsou propracované a text dobře ladí s hudbou.)

5. Vizuální a hudební asociace

- Předložte testovanému sérii obrázků nebo vizuálních podnětů a požádejte ho, aby k nim přiřadil hudební prvky (např. jakou hudbu by si představoval k určitému obrázku). Podněty pro tento test jsem čerpala z knihy *“Slavné obrazy: Mistrovská díla v souvislostech.”*¹⁴
- Alternativně můžete pustit krátké hudební úryvky a požádat testovaného, aby popsal, jaké vizuální scény si při tom představuje.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nemá žádné asociace mezi hudbou a vizuálními podněty.
- **1 bod:** Testovaný má velmi jednoduché nebo klišovitě asociace. (Asociace jsou velmi jednoduché a předvídatelné, často se jedná o kliše. Chybí detailnější popis nástrojů, tempa nebo žánru.)

---

¹⁴ NEDVĚD, Tomáš. *Slavné obrazy: Mistrovská díla v souvislostech*. Universum. 2019. ISBN 978-80-7617-785-7.

- **2 body:** Testovaný má zajímavé a smysluplné asociace s určitým stupněm originality. (Asociace jsou zajímavé a smysluplné, obsahují určitou míru originality. Testovaný popisuje konkrétní nástroje (např. saxofon), tempo (pomalé) a žánr (jazz), čímž vytváří detailnější obraz.)
- **3 body:** Testovaný má velmi kreativní a originální asociace mezi hudbou a vizuálními podněty. (Asociace jsou velmi kreativní a originální, ukazují hluboké pochopení a vnímání propojení mezi vizuálními a hudebními podněty. Testovaný popisuje konkrétní nástroje (např. syntezátory, perkuse), tempo (rychlé), žánr (techno, ambient) a detailně vysvětluje, jak hudba odráží vizuální podnět.)

6. Hudební příběhy

- Pust'te testovanému krátkou instrumentální skladbu a požádejte ho, aby na základě hudby vytvořil krátký příběh.
- Příběh může být napsaný nebo ústně vyprávěný.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nedokáže vytvořit žádný příběh. (Testovaný nedokáže vytvořit žádnou smysluplnou reakci na hudbu, postrádá schopnost spojit hudbu s příběhem.)
- **1 bod:** Testovaný vytvoří velmi jednoduchý nebo neoriginální příběh. (Příběh je velmi jednoduchý, používá základní narativní strukturu bez výrazné originality nebo hloubky. Může obsahovat klišé nebo předvídatelné prvky.)
- **2 body:** Testovaný vytvoří zajímavý a smysluplný příběh s určitým stupněm originality. (Příběh je zajímavý a smysluplný, obsahuje několik originálních myšlenek a kreativních prvků. Příběh je propojen s hudbou a odráží její atmosféru a náladu.)
- **3 body:** Testovaný vytvoří velmi kreativní a originální příběh, který dobře koresponduje s hudbou. (Příběh je velmi kreativní a originální, obsahuje komplexní a detailní narativní strukturu, která dobře koresponduje s hudbou. Příběh odráží

emocionální a dramatickou strukturu skladby, využívá výrazné a originální obrazy a myšlenky.)

7. Pěvecká improvizace

- Pust'te testovanému jednoduchý harmonický podklad (např. akordický sled na klavíru nebo kytaru).
- Požádejte testovaného, aby nad tímto podkladem improvizoval vokální melodii.

Hodnocení:

- **0 bodů:** Testovaný nedokáže vytvořit žádnou smysluplnou vokální pasáž. (Testovaný není schopen začít zpívat nebo produkuje nesourodé zvuky, které neladí s harmonickým podkladem.)
- **1 bod:** Testovaný vytvoří velmi jednoduchou nebo neoriginální vokální pasáž. (Vokální pasáž je velmi jednoduchá a postrádá kreativitu. Testovaný používá základní melodii bez variací a bez použití vokálních technik.)
- **2 body:** Testovaný vytvoří zajímavou a relativně soudržnou vokální pasáž s určitým stupněm originality. (Vokální pasáž je zajímavá a relativně soudržná, obsahuje určité kreativní prvky. Testovaný experimentuje s dynamikou a přidává jednoduché melodické ozdoby.)
- **3 body:** Testovaný vytvoří velmi originální a soudržnou vokální pasáž s výraznou kreativní složkou. (Vokální pasáž je velmi originální a soudržná, obsahuje výrazné kreativní prvky. Testovaný používá různé vokální techniky, mění rejstříky a vytváří bohatou a expresivní melodii, která dobře ladí s harmonickým podkladem.)

4.2.3 Metodika rozvoje pěvecké tvořivosti

Na základě výsledků prověrek hudební tvořivosti byla vyvinuta metodika, která má za cíl pomoci studentům rozvíjet jejich hudební tvořivost. Tato metodika zahrnuje cílené aktivity a cvičení přizpůsobené úrovni tvořivosti jednotlivých studentů.

Nízká úroveň hudební tvořivosti (0-8 bodů)

Cíle:

1. Zlepšit základní hudební dovednosti.
2. Zvýšit schopnost vytvářet jednoduché, ale originální hudební nápady.

Aktivita:

A) Jednoduché rytmické cvičení: Používejte jednoduché rytmické nástroje a žádejte studenta, aby opakoval rytmické vzory a postupně je obměňoval.

Pomůcky: Bubínek, tamburína, ozvučná dřívka, případně jen ruce.

Zahájení: Začněte tím, že předvedete jednoduchý rytmus.

Opakování: Nechte studenta, aby tento rytmus zopakoval několikrát, aby si ho dobře zapamatoval.

Přidávání prvků: Po několika opakováních přidejte nový prvek, například tlesk, tlesk, bubínek, tlesk, tlesk, bubínek, tamburína. Student zopakuje.

Dynamika a tempo: Postupně měňte dynamiku (hlasitost) a tempo (rychlost) rytmu a nechte studenta, aby následoval změny.

♩ = 90

tlesk tlesk bubínek tlesk tlesk bubínek tlesk tlesk tlesk tlesk tlesk tlesk bubínek bubínek

5. Cvičení rytmus

B) Melodické cvičení: Hrajte jednoduché melodie a žádejte studenta, aby je zopakoval a poté improvizoval vlastní melodie na základě původního vzoru.

1. Opakování a analýza

Pomůcky: Klavír, klávesy, nebo jiný melodický nástroj.

Zahájení: Zahrajte jednoduchou melodii na klavíru nebo jiném nástroji.

Například:

6. Příklad melodie

Opakování: Požádejte studenta, aby tuto melodii zopakoval hlasem.

Variace: Po několika úspěšných opakováních zahrajte jinou jednoduchou melodii a opět požádejte studenta, aby ji zopakoval.

Analýza: udělejte drobné změny melodie a požádejte studenta ať to po vás zopakuje a vysvětlí, co se v původní melodii změnilo.

Například:

7. Příklad melodie 2

2. Melodická improvizace

Pomůcky: Klavír, klávesy, nebo jiný melodický nástroj.

Zahájení: Zahrajte základní jednoduchou melodii.

Opakování: Požádejte studenta, aby tuto melodii zopakoval hlasem.

Improvizace: Nyní požádejte studenta, aby vytvořil svou vlastní melodii na základě původního vzoru. Například může začít stejně, ale pak přidat vlastní nápady.

Experimentování: Povzbudte studenta, aby experimentoval s různými rytmy, dynamikou a frázováním při zpěvu své nové melodie.

Společná tvorba: Zahrajte několik různých akordů nebo jednoduchý harmonický doprovod a požádejte studenta, aby improvizoval melodie nad tímto doprovodem.

C) Základní kompozice

Pomůcky: Klavír nebo klávesy, notový papír, tužka, barevné fixy.

Vysvětlení základní teorie:

Tónika (1. stupeň): Tónika je jako náš hudební domov. Je to tón, kam se melodie ráda vrací, protože se tam cítí bezpečně a dokončeně. V C dur je to tón C. Představte si, že je to jako vrátit se po dobrodružství domů k rodičům. V solmizaci - Do.

Supertonika (2. stupeň): Supertonika je druhý tón stupnice. Je to jako první krok na cestě, když opustíme domov. V C dur je to tón D. Často se používá k pohybu směrem k dominantě nebo k tónice. V solmizaci - Re.

Medianta (3. stupeň): Medianta je třetí tón stupnice. Je to jako střední bod cesty, kde se cítíme stabilně. V C dur je to tón E. Má stabilní charakter a může být použit k vytvoření melodických frází. V solmizaci - Mi.

Subdominanta (4. stupeň): Subdominanta je čtvrtý tón stupnice. Je to jako místo, kde se rozhodujeme, jestli se vrátíme domů nebo pokračujeme dál. V C dur je to tón F. Často se používá k pohybu směrem k tónice nebo dominantě. V solmizaci - Fa.

Dominanta (5. stupeň): Dominanta je pátý tón stupnice a přináší vzrušení a napětí, jako když se chystáme skočit z houpačky. V C dur je to tón G. V solmizaci - Sol.

Submedianta (6. stupeň): Submedianta je šestý tón stupnice. Je to jako klidné místo před návratem domů. V C dur je to tón A. Přináší jemnější pocit a často se používá v klidnějších částech melodie. V solmizaci - La.

Vedoucí tón (7. stupeň): Vedoucí tón je jako vrchol kopce, ze kterého se chystáme sklouznout zpět dolů k domovu. V C dur je to tón H. Má silné napětí, které směřuje k tónice. V solmizaci - Ti.

Nakreslete na papír stupnici C dur a označte tyto tóny barevně:

Tónika (C/Do) zeleně jako domov.

Supertonika (D/Re) oranžově jako první krok.

Medianta (E/Mi) žlutě jako střední bod.

Subdominanta (F/Fa) modře jako rozhodnutí.

Dominanta (G/Sol) červeně jako vzrušení.

Submedianta (A/La) fialově jako klidné místo.

Vedoucí tón (B/Ti) hnědě jako vrchol kopce.

Předved'te jednoduchou melodii pomocí solmizace (pro některé studenty):

Do (C) - Re (D) - Mi (E) - Fa (F) - Sol (G) - La (A) - Ti (B) - Do (C).

Nechte studenty opakovat tuto melodii a vysvětlete, jak každý tón přináší různé pocity (například "Do" je domov, "Sol" je vzrušení a "Ti" je napětí, které se chce vrátit na "Do").

Vytvoření vlastní melodie:

Požádejte studenty, aby vytvořili vlastní melodii s použitím tóniky, dominanty a vedoucího tónu. Můžete jim ukázat jednoduchou strukturu:

První takt: Začněte na tónice (např. Do).

Druhý takt: Přejít na dominantní tón (např. Sol).

Třetí takt: Použití vedoucího tónu (např. Ti).

Čtvrtý takt: Návrat k tónice (např. Do).

Pomozte studentům experimentovat s různými rytmy a melodiemi.

Rozvoj a variace melodie:

Diskutujte o tom, jak různé rytmy a dynamika (hlasitost) mohou změnit pocit z melodie.

Improvizace a aplikace teorie:

Povzbudte studenty, aby improvizovali a zkoušeli různé melodické nápady s použitím tóniky, dominanty a vedoucího tónu. Mohou experimentovat s různými kombinacemi a frázemi.

Nahrajte cvičení, abyste si mohli společně poslechnout a diskutovat o výsledcích.

D) Pěvecká cvičení: základní techniky zpěvu.

Jako učitel zpěvu pevně věřím, že naši vokální kreativitu často ovlivňuje naše vokální technika. Schopnost kreativně vyjádřit melodii, emoce a nuance v hudbě je přímo závislá na tom, jak dobře ovládáme technické aspekty zpěvu. Vylepšení techniky nejenže rozšiřuje náš hlasový rozsah, ale také nám umožňuje lépe kontrolovat a využívat různé vokální barvy a

styly. Z tohoto důvodu doporučuji zaměřit se na následující cvičení, která se soustředí na hlavový tón a twang.

1. Cvičení na hlavový tón

Pomůcky: Klavír nebo klávesy (pro určení tónu), zrcadlo (pro sledování správné techniky).

Představení hlavového tónu:

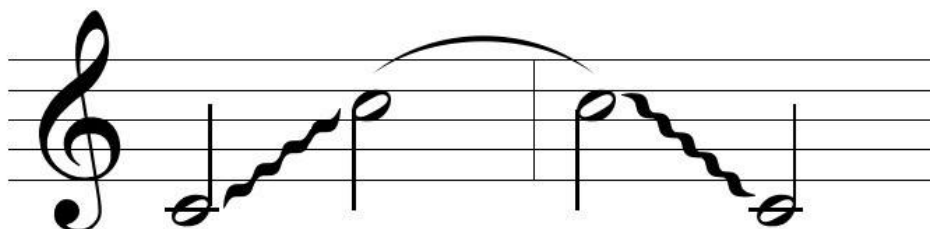
Vysvětlete studentovi, co je hlavový tón (vysoké, lehké tóny produkované resonancí v horní části hlavy).

Ukažte, jak by měl hlavový tón znít.

Cvičení –siréna:

Začněte na nízkém tónu a postupně přecházejte do vyšších tónů na vokál “U”, jako když napodobujete sirénu. Zaměřte se na udržení lehkosti a jasnosti tónu.

Ujistěte se, že student nepoužívá přílišné napětí v hrdle.

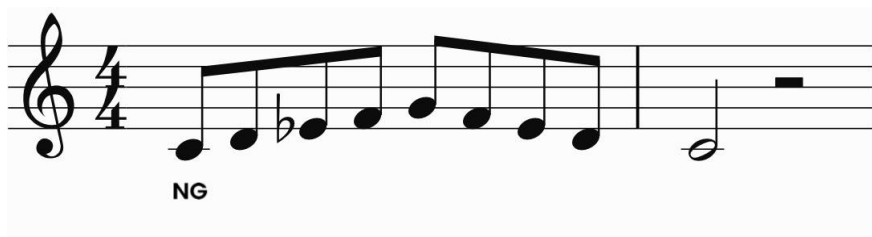

8. Cvičení na hlavový tón

2. Cvičení twang - škála na "ng":

Nechte studenta zpívat jednoduchou stupnici (například c-moll) s použitím zvuku "ng", jako když říká slovo "sing".

Zaměřte se na plynulý přechod mezi tóny a udržení rezonance v hlavě.

9. Cvičení na twang

E) Vizualizace a hudba.

Pomůcky: Obrázky nebo fotografie, klavír nebo jiný nástroj, papír a tužka.

Výběr a analýza obrázku: Vyberte jeden obrázek nebo fotografii a nechte studenta jej chvíli sledovat. Diskutujte o pocitech a atmosféře, kterou obrázek vyvolává.

Přirazení hudebních prvků: Student popíše, jaké hudební prvky by mohly vyjádřit jeho pocity z obrázku (tempo, dynamika, melodie, tónina, žánry, nástroje a vokální techniky).

Diskutujte a experimentujte s těmito prvky na nástroji a hlasově.

Společná tvorba melodie: Pomocí nástrojů a hudebních prvků, které jste diskutovali, společně se studentem vytvořte jednoduchou melodii, která vystihuje atmosféru obrázku, zkuste ji zazpívat. Upravujte a doladujte melodii, aby co nejlépe odpovídala vizuálnímu podnětu.

Střední úroveň hudební tvořivosti (9-13 bodů)

Cíle:

1. Prohloubit hudební dovednosti a schopnost vytvářet složitější hudební nápady.
2. Zvýšit míru kreativity v hudebních výkonech.

3. Rozvíjet schopnost flexibilně měnit hudební styl a charakter.

Aktivita:

A) Pokročilá rytmická cvičení: Zavádějte složitější rytmické vzory a pracujte na jejich variacích a improvizaci.

Pomůcky: Bubínek, metronom.

Zavedení základního rytmu: Začněte se základním rytmem v 4/4 taktu. Nechte studenta tento rytmus zopakovat, aby se ujistil, že ho dobře ovládá.

10. Základní rytmus

Přidání synkop: Vysvětlete, co je synkopa (posun akcentu z hlavní doby na slabší nebo nepřízvučnou dobu).

Předved'te základní synkopovaný rytmus.

Nechte studenta zopakovat tento synkopovaný rytmus a ujistěte se, že rozumí posunu akcentů.

Rytmické přesuny a variace: Povzbud'te studenta k improvizaci, kde může měnit akcenty a přidávat vlastní synkopy. Například, může začít s jednoduchým rytmem a postupně přidávat komplexnější synkopované vzory.

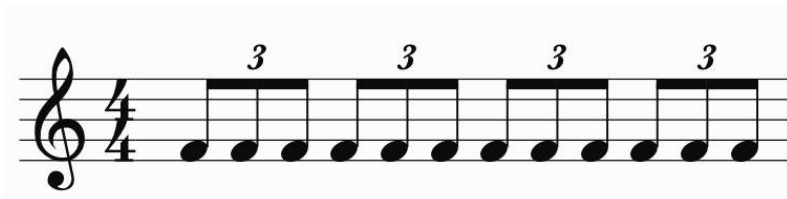
Trioly

Pomůcky: Bubínek, tamburína, ozvučná dřívka nebo jiný perkusní nástroj, metronom, papír a tužka pro kreslení.

Vysvětlení konceptu triol: Vysvětlete studentovi, co jsou trioly: „Triola je skupina tří not, které se hrají v době, která by normálně obsahovala dvě noty stejného rytmického druhu.“

Ukázka a opakování základního rytmu triol:

11. Trioly

Nastavte metronom na pomalé tempo (například 90 BPM).

Předved'te triolový rytmus pomocí počítání: „ta-pr-va, ta-dru-ha, ta-tře-tí, ta-čtvrť-á“.

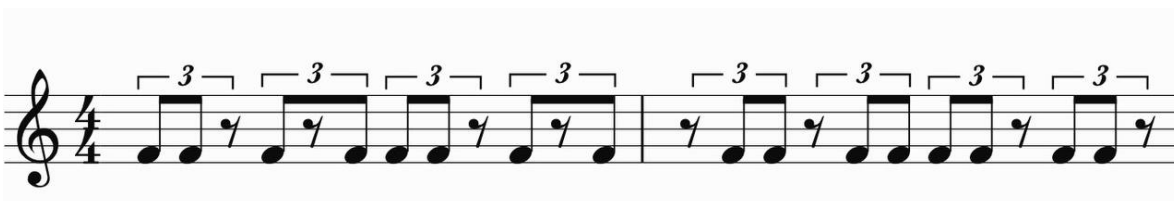
Požádejte studenta, aby tento rytmus opakoval po vás, tleskáním nebo bubnováním na každou dobu metronomu a na každou dobu přidal triolu.

Například: tlesk (ta) – tlesk (pr) – tlesk (va) – tlesk (ta) – tlesk (dru) – tlesk (ha).

Cvičení s vynecháváním dob: Požádejte studenta, aby vynechával některé doby triol.

Například:

tlesk (ta) – tlesk (pr) – ticho (va) – tlesk (ta) – tlesk (dru) – ticho (ha).

12. Trioly 2

Nechte studenta experimentovat s různými kombinacemi vynechávání dob. Například:

tlesk (ta) – ticho (pr) – tlesk (va) – ticho (ta) – tlesk (dru) – tlesk (ha).

Improvizace a rozvoj rytmického cítění: Požádejte studenta, aby zaimprovizoval rytmus obsahující triolu a vynechávání dob. Může zkoušet různé kombinace a měnit vynechávané doby v průběhu cvičení.

B) Pokročila melodická cvičení

Melodická improvizace s pentatonikou

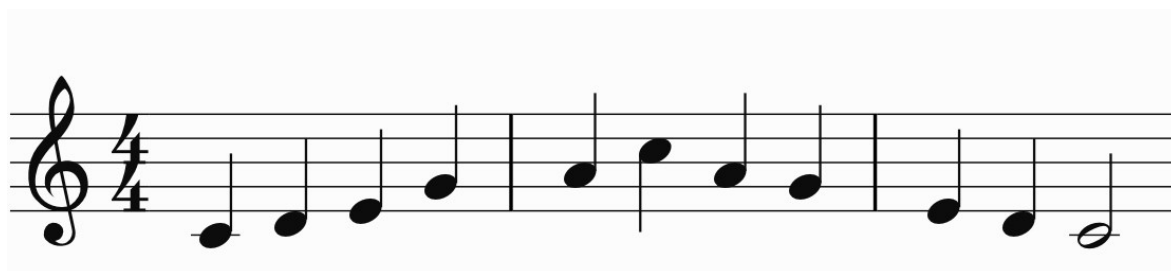
Pomůcky: Klavír nebo klávesy, nahrávací zařízení (pro zpětnou vazbu).

Seznámení s pentatonikou: Vysvětlete studentovi, co je pentatonická stupnice (pětitónová stupnice). Například C dur pentatonika obsahuje tóny: C, D, E, G, A.

Předved'te pentatonickou stupnici na klavíru nebo klávesách.

Zahřátí s pentatonikou:

Nechte studenta zpívat nahoru a dolů pentatonickou stupnici, například od tónu C:

13. Pentatonika

Opakujte cvičení v různých tóninách, aby student získal jistotu v různých polohách hlasu.

Melodická variace s pentatonikou: Požádejte studenta, aby zpíval jednoduché melodické fráze využívající pouze tóny pentatonické stupnice. Po několika opakováních nechte studenta improvizovat vlastní melodie v rámci pentatonické stupnice.

Harmonická a melodická moll

Název: Melodická improvizace s harmonickou a melodickou moll

Pomůcky: Klavír nebo klávesy, nahrávací zařízení (pro zpětnou vazbu).

Seznámení s harmonickou a melodickou moll: Vysvětlete studentovi rozdíly mezi harmonickou a melodickou moll stupnicí.

Předved'te harmonickou moll stupnici (např. a harmonická moll: a, b, c, d, e, f, g $\sharp$) a melodickou moll stupnici (např. A melodická moll: a, h, c, d, e, f $\sharp$, g $\sharp$ nahoru; a, g, f, e, d, c, h dolů).

Zahřátí s harmonickou a melodickou moll: Nechte studenta zpívat nahoru a dolů harmonickou moll stupnici v různých tóninách.

Poté zopakujte cvičení s melodickou moll stupnicí, zpívejte nahoru melodickou moll a dolů přirozenou moll.

Melodická variace s harmonickou a melodickou moll:

Požádejte studenta, aby zpíval jednoduché melodické fráze využívající tóny harmonické moll stupnice.

Například:

14. Harmonická moll

Po několika opakováních nechte studenta improvizovat vlastní melodie v rámci harmonické moll stupnice.

Opakujte cvičení s melodickou moll stupnicí.

C) Komplexní kompozice. Tvorba vlastní skladby s použitím hudební aplikace

Pomůcky: Tablet, počítač nebo chytrý telefon s nainstalovanou hudební aplikací (např. GarageBand, Soundtrap, BandLab)

Úvod do aplikace: Představte studentovi základní funkce hudební aplikace, kterou budete používat. Vysvětlete, jak se přidávají smyčky, mění tempo a používají různé zvukové efekty.

Výběr smyček: Požádejte studenta, aby si pro začátek vybral 3–5 předpřipravených smyček (např. bicí smyčka, basová linka, jednoduchá melodie). Ukážete mu, jak je přidat do časové osy projektu v aplikaci.

Příklad: Vyberte bicí smyčku, basovou smyčku a jednoduchou melodickou smyčku.

Skládání skladby: Nechte studenta uspořádat vybrané smyčky na časové ose podle svého uvážení. Povzbuďte ho, aby zkusil různé kombinace a poslouchal, jak se zvuky mísí dohromady.

Pomozte studentovi s úpravou délky smyček a jejich umístěním tak, aby skladba měla začátek, střed a konec.

Přidání vlastních prvků: Požádejte studenta, aby přidal do skladby vlastní prvky, například nahrání jednoduché melodie nebo vokálů pomocí vestavěných nástrojů aplikace.

Vysvětlete, jak používat virtuální nástroje nebo mikrofon v aplikaci pro nahrávání.

Úpravy a efekty: Naučte studenta, jak použít jednoduché efekty (např. reverb, echo) k vylepšení zvuku jeho skladby. Ukažte, jak lze měnit hlasitost jednotlivých stop a přidávat přechody mezi částmi skladby.

Finální úpravy: Pomozte studentovi dokončit skladbu tím, že provede poslední úpravy a doladí všechny prvky podle potřeby. Ujistěte se, že skladba má plynulý průběh a je dobře strukturovaná.

Prezentace skladby: Nechte studenta, aby svou hotovou skladbu přehrál a případně o ní krátce pohovořil – jaké smyčky vybral, jaké přidal vlastní prvky, co se mu líbilo nebo nelíbilo na tvorbě skladby.

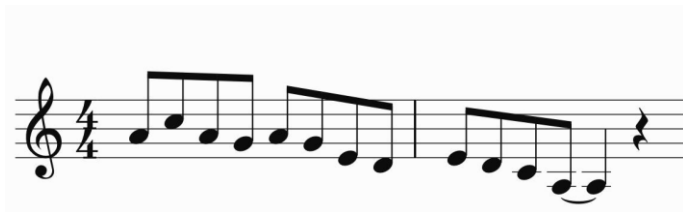
D) Pěvecká cvičení.

Melismata v pentatonické stupnici

Pomůcky: Klavír nebo klávesy, notový papír, tužka, nahrávací zařízení (pro zpětnou vazbu).

Zahřátí a seznámení s pentatonikou: Začněte základním zahříváním hlasu, aby byl připraven na technická cvičení. Požádejte studenta, aby zpíval melismatický vzor s metronomem a postupně ho zrychloval.

Například:

15. Melismata

Použití melismat v pentatonické písni: Vyberte známou píseň, která je založena na pentatonické stupnici (například „Amazing Grace“).

Nechte studenta zpívat fráze obsahující melismata a povzbuzujte ho, aby přidal vlastní variace a ornamentace v rámci pentatonické stupnice.

Záznam a zpětná vazba: Nahrajte cvičení, aby si student mohl poslechnout svou improvizaci a melodické nápady.

Společně diskutujte o tom, co se povedlo a co by se dalo vylepšit, jak může student rozvíjet svou kreativitu pomocí melismat.

E) Textařská kreativita

Výběr emocí: Vyberte si několik emocí, které chcete vyjádřit (např. radost, smutek, hněv, naděje).

Emoční mapa: Nakreslete si mapu nebo diagram, kde každé emoci přiřadíte určitý prostor. Zapište si slova, která s těmito emocemi souvisejí (např. pro radost: úsměv, slunce, smích; pro smutek: slzy, déšť, samota).

Vytvoření textu: Použijte slova z emoční mapy k vytvoření textu. Pokuste se, aby text plynule přešel z jedné emoce do druhé.

Například: "Pod úsměvem slunce smích se rozlévá, ale pod deštěm slzy samota se skrývá."

Zkuste své texty zazpívat nebo přednést s doprovodem hudebního nástroje. Experimentujte s melodií a rytmem.

Vysoká úroveň hudební tvořivosti (14-18 bodů)

Cíle:

1. Ukázat alternativní způsob komponování který učí rozhodovat v reálném čase a kriticky hodnotit náhodně vzniklé hudební situace, což může zlepšit jejich schopnost analyzovat a vyhodnocovat hudební material.
2. Prohloubit vokální techniku a tvořivost.
3. Prohloubit vokální improvizaci.

A) Scat

Scat je vokální technika používaná v jazzu, při které zpěvák improvizuje melodii pomocí nesmyslných slabik, zvuků nebo fonémů namísto běžných textů. Tato technika umožňuje zpěvákovi volně improvizovat a hrát si s rytmem, melodií a harmonií, podobně jako to dělají instrumentalisté. Scatování často zahrnuje rychlé a rytmické změny, neobvyklé melodické skoky a využití různých vokálních efektů, což přidává na dynamice a kreativitě výkonu.

Použijte cvičení na základní sketové slabiky. Následující cvičení jsou určena k osvojení základního repertoáru slabik pro použití s různými běžnými rytmickými figurami. Zpočátku nastavte metronom na přibližně 100 BPM, ale čas od času tempo měňte.

Swing feel

du dn du dn du dot   du dn du dn dah   du e a du dn du dot

du e a du dah   du dn du e a du dot   du dn du e a dah

16. Scat

15

Použijte scatové cvičení s melodií.

da ba dee da ba dee da ba dee da ba dee da ba dee da ba dee da ba dee da ba dee dah

dee ba da dee ba da dee ba da dee ba da dee ba da dee ba da dee ba da dah

17. Scat melodie.

3. Zkuste společně napsat melodii k cvičení na obrázku číslo 16. Pobavte se o tom, jaké vokální techniky by se daly používat ve vaší melodii a požádejte studenta, aby to zazpíval.

¹⁵ STOLOFF, Gerard. *Scat! Vocal improvisation Techniques*. Gerard & Sarzin Publishing Co. 1996. ISBN – 0-9628467-5-9, s. 16.

B) Komponování

Aleatorika

Aleatorická hudba, známá také jako náhodná nebo náhodová hudba, je způsob komponování, kde některé elementy jsou ponechány náhodě. Tento styl může hudebníkovi nabídnout nové možnosti vyjádření a improvizace. Následující cvičení vám pomohou objevovat a rozvíjet schopnosti v rámci aleatorické hudby.

Náhodný výběr tónů: Připravte karty: Napište na malé karty různé tóny, tóny se musí občas opakovat.

Náhodné tažení: Student si náhodně vytáhne několik karet (např. 10). Použijte tyto tóny k vytvoření melodie.

Variace: Po několika improvizacích zamíchejte karty a vytáhněte nové tóny. Oblíbenou kombinaci použijeme v dalším cvičení.

Náhodný výběr rytmů

Rytmické karty: Vytvořte karty s různými rytmickými hodnotami (např. čtvrté noty, osminové noty, trioly, synkopy).

Náhodné tažení: Student si vytáhne několik rytmických karet. Společně je kombinujte se tóny z předchozího cvičení. Improvizujte s těmito rytmickými a melodickými prvky.

Kombinace rytmů: Zkuste různé kombinace karet a sledujte, jak to ovlivňuje vaše frázování a výraz.

Vyzvěte studenta, aby napsal text na vymyšlenou společně melodii.

C) Pokročilé vokální techniky.

Vokální cvičení pro Belting : Začněte v pohodlném rozsahu hlasu. Zpívejte na slova "Hey ferma!".

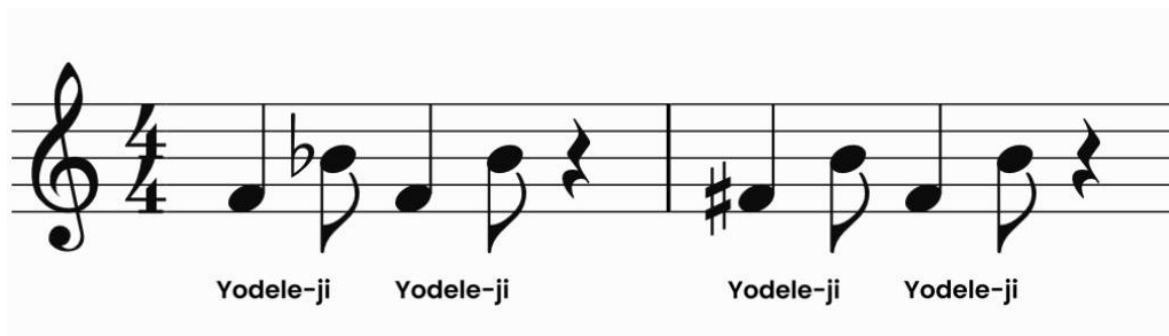

18. Belting

Důležité je, abyste při zpěvu použili pevný hlas a stabilní dechovou oporu, ale bez přetěžování hlasivek. Udržujte otevřené hrdlo a vyhýbejte se napětí v krku. Postupně zvyšujte cvičení o půltón a opakujte cvičení.

Vokální cvičení pro Yodel: Začněte ve středním rozsahu hlasu. Vyberte jednoduché slovo jako "Yodele-ji". Zpívejte "Yodele" v hrudním hlase a "ji" v hlavovém tónem. Soustřeďte se na rychlé a hladké přepínání mezi hrudním a hlavovým tónem. Začněte pomalu a postupně zrychlujte. Postupně zvyšujte tóninu o půltón a opakujte cvičení.

19. Yodel

Metodický postup

Diagnostika: Proveďte úvodní prověrky a diagnostikujte úroveň hudební tvořivosti každého studenta.

Plánování: Na základě výsledků prověrek vytvořte individuální plán rozvoje pro každého studenta, zaměřený na specifické aktivity a cvičení odpovídající jeho úrovni tvořivosti.

Výuka: Realizujte aktivity ve formě pravidelných lekcí a cvičení, které jsou přizpůsobeny úrovni a potřebám jednotlivých studentů. Nahrávejte lekce tak, aby žák měl možnost opakovat nový materiál.

Hodnocení: Pravidelně vyhodnocujte pokrok studentů a upravujte jejich individuální plány podle dosažených výsledků a nových cílů.

Podpora a motivace: Poskytujte studentům pravidelnou zpětnou vazbu, podporu a motivaci k dalšímu rozvoji jejich hudební tvořivosti.

4.2.4 Interpretace výsledků výzkumu

4.2.4.1 Hodnocení výsledků - Test na hudební schopnosti a dovednosti

Na základě dosažených bodů byly výsledky rozděleny do tří hlavních kategorií:

- **0–9 bodů:** Nízká úroveň hudebnosti. Žáci v této kategorii vykazují základní nebo nedostatečné hudební schopnosti a mohou potřebovat výraznou podporu a cílený trénink k rozvoji svých dovedností.
- **10–15 bodů:** Střední úroveň hudebnosti. Žáci v této kategorii prokazují průměrné hudební schopnosti s potenciálem pro další zlepšení. Individuální přístup a specifické cvičení mohou výrazně podpořit jejich hudební růst.
- **16-21 bodů:** Vysoká úroveň hudebnosti. Žáci v této kategorii vykazují nadprůměrné hudební schopnosti a dovednosti. Tito žáci mají dobré předpoklady pro pokročilou hudební výuku a mohou být motivováni k dalšímu rozvoji a specializaci.

Žák 1.

- **Intonační čistota u reprodukce melodie:** 2 body
- **Reprodukce rytmu:** 2 body
- **Hudební paměť:** 2 body
- **Rozpoznávání hudebních nástrojů:** 2 body
- **Rozpoznávání hudebních stylů:** 2 body

- **Analýza vícezvuku:** 3 body
- **Vokální nápodobování:** 1 bod
- **Celkový počet bodů:** 14 bodů
- **Hodnocení:** Střední úroveň hudebnosti
-

Žák 2.

- **Intonační čistota u reprodukce melodie:** 1 bod
- **Reprodukce rytmu:** 1 bod
- **Hudební paměť:** 1 bod
- **Rozpoznávání hudebních nástrojů:** 2 body
- **Rozpoznávání hudebních stylů:** 1 bod
- **Analýza vícezvuku:** 1 bod
- **Vokální nápodobování:** 1 bod
- **Celkový počet bodů:** 8 bodů
- **Hodnocení:** Nízká úroveň hudebnosti
-

Žák 3.

- **Intonační čistota u reprodukce melodie:** 2 body
- **Reprodukce rytmu:** 2 body
- **Hudební paměť:** 1 bod
- **Rozpoznávání hudebních nástrojů:** 2 body
- **Rozpoznávání hudebních stylů:** 3 body

- **Analýza vícezvuku:** 3 body
- **Vokální napodobování:** 2 body
- **Celkový počet bodů:** 15 bodů
- **Hodnocení:** Střední úroveň hudebnosti
-

Žák 4.

- **Intonační čistota u reprodukce melodie:** 2 body
- **Reprodukce rytmu:** 2 body
- **Hudební paměť:** 2 body
- **Rozpoznávání hudebních nástrojů:** 2 body
- **Rozpoznávání hudebních stylů:** 2 body
- **Analýza vícezvuku:** 3 body
- **Vokální napodobování:** 2 body
- **Celkový počet bodů:** 15 bodů
- **Hodnocení:** Střední úroveň hudebnosti
-

Žák 5.

- **Intonační čistota u reprodukce melodie:** 3 body
- **Reprodukce rytmu:** 3 body
- **Hudební paměť:** 2 body
- **Rozpoznávání hudebních nástrojů:** 3 body
- **Rozpoznávání hudebních stylů:** 3 body

- **Analýza vícezvuku:** 3 body
- **Vokální nápodobování:** 2 body
- **Celkový počet bodů:** 19 bodů
- **Hodnocení:** Vysoká úroveň hudebnosti

4.2.4.2 Hodnocení výsledků - Test na hudební kreativitu

Po absolvování prověrek hudební a pěvecké tvořivosti budou výsledky hodnoceny na základě bodového systému, kde maximální počet bodů je 21. Výsledky jsou rozděleny do tří úrovní:

- **0-9 bodů:** Nízká úroveň hudební tvořivosti.
- Tato úroveň naznačuje, že jedinec má omezenou schopnost vytvářet hudební nápady a improvizovat. Charakteristické znaky nízké úrovně hudební tvořivosti zahrnují: **Opakování a jednoduchost:** Hudební a pěvecké výkony jsou často repetitivní a postrádají variace. **Omezená originalita:** Vytvořené hudební pasáže nebo texty jsou jednoduché, neoriginální a nepřinášejí nové prvky. **Nedostatečná flexibilita:** Jedinec má potíže s adaptací na nové hudební podněty nebo s modifikací svých výkonů na základě instrukcí. **Nejasná struktura:** Hudební díla mohou postrádat soudržnost a jasnou formu.
- **10-15 bodů:** Střední úroveň hudební tvořivosti.
- Tato úroveň ukazuje, že jedinec má průměrnou schopnost tvořit a improvizovat hudební nápady. Typické rysy střední úrovně hudební tvořivosti zahrnují: **Soudržnost a variace:** Hudební a pěvecké výkony jsou relativně soudržné a obsahují určitou míru variací. **Prvky originality:** Vytvořené hudební pasáže nebo texty jsou zajímavé a obsahují některé originální prvky. **Částečná flexibilita:** Jedinec je schopen do určité míry adaptovat své výkony a změnit styl nebo charakter hudby na základě instrukcí. **Jasná struktura:** Hudební díla mají zřetelnou formu a smysluplnou organizaci.
- **16-21 bodů:** Vysoká úroveň hudební tvořivosti.

- Tato úroveň naznačuje, že jedinec má vysoce rozvinutou schopnost tvořit a improvizovat hudební nápady. Charakteristické znaky vysoké úrovně hudební tvořivosti zahrnují: **Originalita a inovace:** Hudební a pěvecké výkony jsou velmi originální a obsahují nové a inovativní prvky. **Komplexnost a variace:** Vytvořené hudební pasáže nebo texty jsou komplexní, s bohatými variacemi a detaily. **Vysoká flexibilita:** Jedinec je schopen snadno adaptovat své výkony, měnit styl nebo charakter hudby podle potřeby a reagovat na nové podněty. **Výrazná struktura:** Hudební díla jsou dobře organizovaná, s jasnou formou a výraznou kreativitou.

Žák 1.

- **Rytmická improvizace :** 2 body
- **Melodická improvizace:** 2 body
- **Pěvecká improvizace:** 3 body
- **Hudební kompozice pomocí aplikací:** 2 body
- **Textařská kreativita:** 2 body
- **Vizuální a hudební asociace:** 2 body
- **Hudební příběhy:** 2 body
- **Celkový počet bodů:** 15
- **Úroveň hudební tvořivosti:** Střední

Žák 2.

- **Rytmická improvizace :** 1 bod
- **Melodická improvizace:** 0 bodu

- **Pěvecká improvizace:** 2 body
- **Hudební kompozice pomocí aplikací:** 2 body
- **Textařská kreativita:** 1 bod
- **Vizuální a hudební asociace:** 1 bod
- **Hudební příběhy:** 1 bod
- **Celkový počet bodů:** 8
- **Úroveň hudební tvořivosti:** Nízká

Žák 3.

- **Rytmická improvizace :** 1 bod
- **Melodická improvizace:** 2 body
- **Pěvecká improvizace:** 2 body
- **Hudební kompozice pomocí aplikací:** 2 body
- **Textařská kreativita:** 3 body
- **Vizuální a hudební asociace:** 2 body
- **Hudební příběhy:** 2 body
- **Celkový počet bodů:** 14

Úroveň hudební tvořivosti: Střední

Žák 4.

- **Rytmická improvizace :** 2 body
- **Melodická improvizace:** 2 body

- **Pěvecká improvizace:** 1 bod
- **Hudební kompozice pomocí aplikací:** 2 body
- **Textařská kreativita:** 3 body
- **Vizuální a hudební asociace:** 3 body
- **Hudební příběhy:** 3 body
- **Celkový počet bodů:** 16
- **Úroveň hudební tvořivosti:** Vysoká

Žák 5.

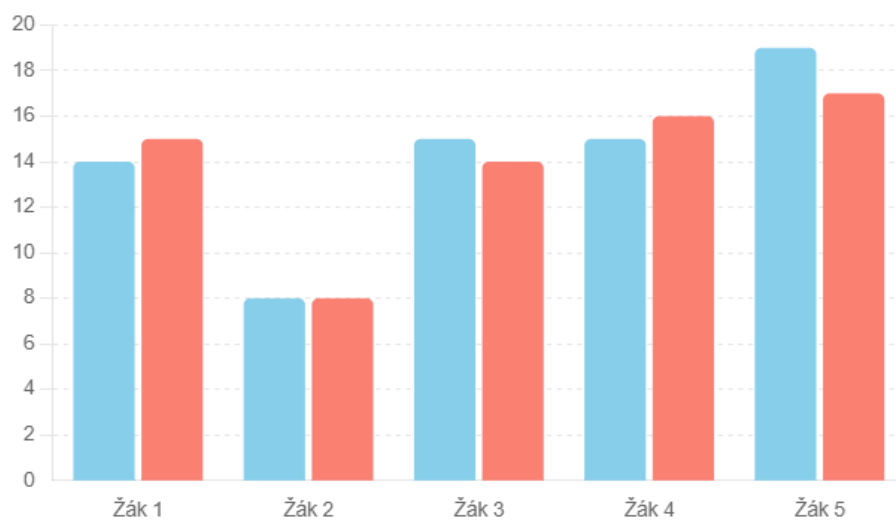
- **Rytmická improvizace :** 3 body
- **Melodická improvizace:** 2 body
- **Pěvecká improvizace:** 3 body
- **Hudební kompozice pomocí aplikací:** 1 bod
- **Textařská kreativita:** 2 body
- **Vizuální a hudební asociace:** 3 body
- **Hudební příběhy:** 3 body
- **Celkový počet bodů:** 17
- **Úroveň hudební tvořivosti:** Vysoká

4.2.4.3 Korelace výsledků hudebních dovedností a hudební kreativity

Graf zobrazuje korelaci mezi výsledky hudebních dovedností a hudební kreativity u pěti žáků podle prvního testu. Modrý sloupce jsou výsledky testu na hudební schopnosti a dovednosti a červené sloupce jsou výsledky prvního testu na hudební kreativitu. Můžeme tady vidět jasnou korelaci mezi hudebními schopnostmi a dovednostmi a hudební

kreativitou. Čím lepší jsou hudební schopnosti a dovednosti, tím vyšší je úroveň hudební kreativity.

Graf. Korelace

4.3 Analýza případových studií.

Žák 1.

Stručná charakteristika

Žák 1 je mladá žena ve věku 25 let, pocházející z Velké Británie. Ačkoliv nemá formální hudební vzdělání, je samouk a projevuje silný zájem o hudbu. Ve třídě se nachází již dva roky. Má vysokou úroveň motivace a senzitivity, což jí pomáhá v její hudební tvorbě, avšak slabá odolnost vůči neúspěchu jí výrazně zpomaluje a může být důvodem, proč dosud nedokončila žádnou svou píseň. Výsledky testu na hudební schopnosti a dovednosti ukázaly střední úroveň těchto dovedností s celkovým skóre 14 bodů.

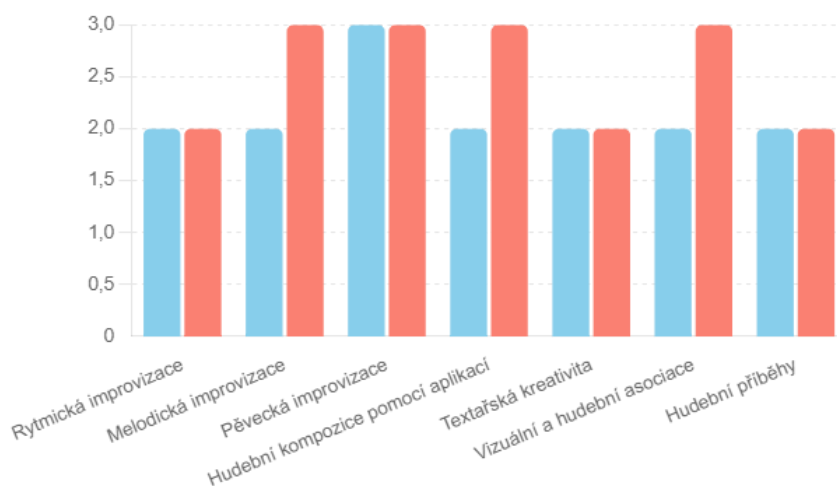
Analýza studenta jako tvořivé osobnosti

Žák 1 má ráda skládání písní, ale zatím žádnou nedokončila. Před aplikací naší metodiky měla střední úroveň kreativity s výsledkem 15 bodů z 21 a často vyjadřovala nejistotu ohledně možnosti zlepšení své kreativity. Nerozuměla, jak vytvořit zajímavou melodii a nevěděla, kde čerpat inspiraci.

Během výuky byla velmi aktivní, pravidelně nahrávala lekce a opakovala materiály doma. Občas přicházela s hudebními nápady pro vlastní tvorbu. Nejvíce ji zaujala práce s aplikacemi a melismaty.

Výsledky :

Graf zobrazuje porovnání výsledků prvního (modrá barva) a druhého (červená) testování hudební tvořivosti u Žáka 1 v různých kategoriích. Žák 1 dosáhl výrazného pokroku během tří měsíců intenzivní výuky. Její výsledky při závěrečném testování se posunuly z **15 bodů na 18 bodů**, což odpovídá vysoké úrovni hudební tvořivosti.

Graf 1. Výsledky. Žák 1.

Žák 2.

Stručná charakteristika

Žák 2 je 16letý chlapec, který navštěvuje gymnázium a sní o tom, že bude samostatně skládat hudbu. Předtím to nikdy nezkoušel. V mé třídě je půl roku. Má velmi vysokou úroveň motivace, ale stejně jako předchozí studentka má slabou odolnost vůči neúspěchu. Při testování nemohl ani dokončit některé úkoly, protože se mu nelíbilo to, co mu vycházelo. Nerozuměl základům tvorby melodií. Emocionálně je méně stabilní a může se rozbrečet, pokud mu něco delší dobu nejde. Má však vysoké kooperativní schopnosti a rád přijímá pomoc. Výsledky testu hudebních dovedností a schopností ukázaly nízkou úroveň těchto dovedností s celkovým skóre 8 bodů.

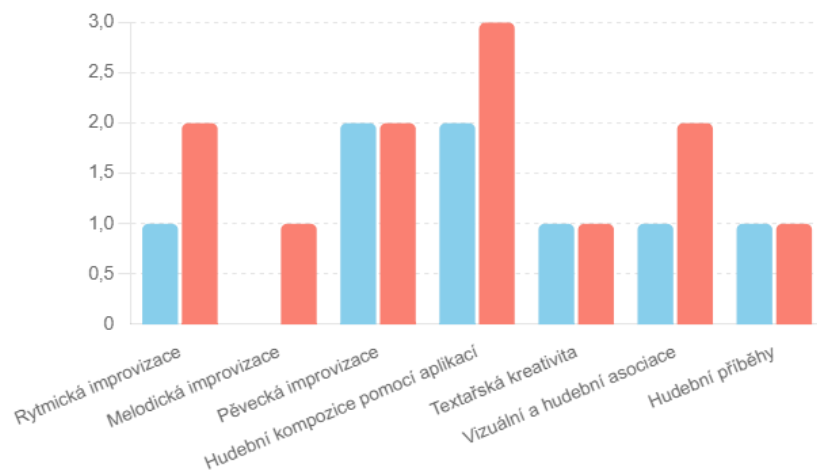
Analýza studenta jako tvořivé osobnosti

Během výuky si žák 2 hodně vylepšil rozsah díky twangové technice hlasu, což mu umožnilo improvizovat ve větším rozsahu. Bohužel, kvůli mutaci, která proběhla před rokem, mu nedomykají hlasivky. Nejvíce ho zaujala teoretická část ohledně základů kompozice melodie a zpívání na solmizaci.

Výsledky:

Žák 2 dosáhl výrazného pokroku během tří měsíců intenzivní výuky. Jeho výsledky při závěrečném testování se zlepšily z **8 bodů na 13 bodů** v hudebních dovednostech a z 8 bodů na 12 bodů v hudební kreativitě, což ukazuje na pozitivní vývoj v jeho schopnostech a tvořivosti.

Graf 2. Výsledky Žák 2.

Žák 3.

Stručná charakteristika

Žák 3 je dospělá žena ve věku 55 let, která zpívá romskou lidovou hudbu v kapele. Tvorba vlastních skladeb ji nikdy příliš nezajímala, ale vždy se snažila o kreativní a osobitou interpretaci skladeb. Chodí ke mně na hodiny už dva roky a za poslední půlrok se její zdravotní stav výrazně zhoršil, trpí vyhořením. Výsledky testu na hudební schopnosti a dovednosti ukázaly střední úroveň těchto dovedností s celkovým skóre 15 bodů.

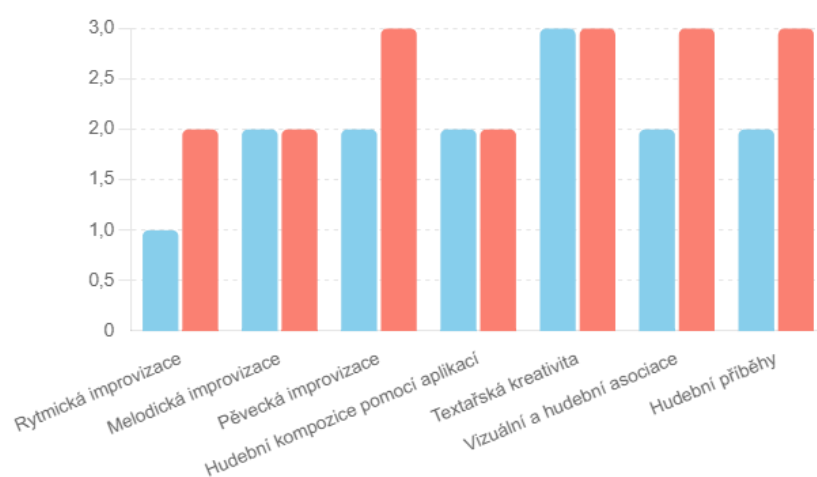
Analýza studenta jako tvořivé osobnosti

Žák 3 se během vyučování vždy snažila a byla aktivní, přestože její zdravotní stav značně ovlivnil její schopnost procvičovat doma.

Výsledky:

Výrazné opakování na začátku každé hodiny bylo nezbytné, protože doma neměla sílu nic opakovat. I přes tyto obtíže se její výsledky zlepšily z **14 na 18 bodů**, což svědčí o její odhodlanosti a snaze.

Graf 3. Výsledky Žák 3.

Žák 4.

Stručná charakteristika

Žák 4 je mladá žena ve věku 21 let, která skládá vlastní písničky. Do mé třídy chodí již dva roky. Je samouk ve hře na klavír a kytaru, což jí umožňuje doprovázet své vlastní skladby a rozvíjet hudební dovednosti nezávisle na formálním vzdělávání. Výsledky testu na hudební schopnosti a dovednosti ukázaly střední úroveň těchto dovedností s celkovým skóre 15 bodů.

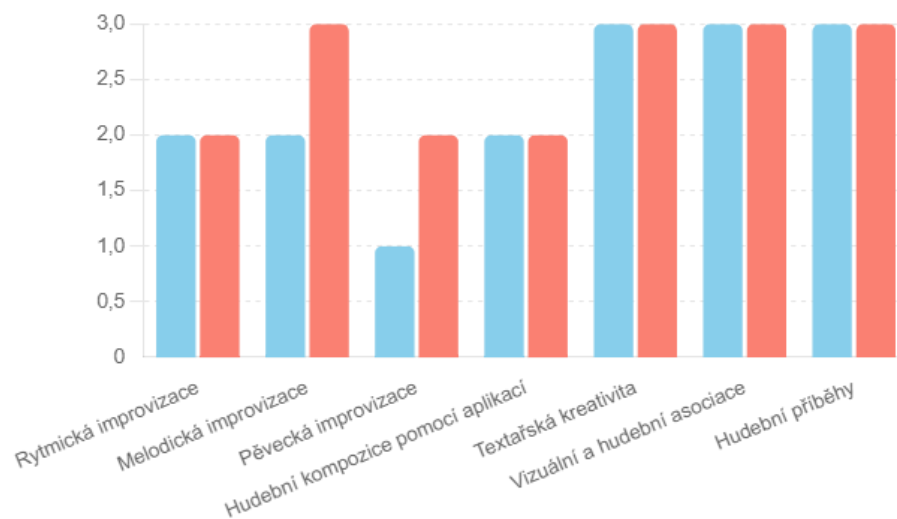
Analýza studenta jako tvořivé osobnosti

Žák 4 je velmi motivovaná a vytrvalá, což jí pomáhá překonávat neúspěchy. I když se během výuky pomalu přizpůsobovala novým informacím, vždy se snažila tyto nedostatky napravit doma. Její silnou stránkou je schopnost tvořit vlastní hudbu a její vysoká odolnost vůči neúspěchu jí umožňuje neustále pracovat na svých dovednostech a tvořivosti. Samostudium hry na klavír a kytaru jí dává širší možnosti v komponování a interpretaci svých skladeb.

Výsledky:

Celkový počet bodů se zvýšil z **16 na 18**, což ukazuje na pozitivní vývoj. I přes její nízkou flexibilitu a pomalé přizpůsobování se novým informacím se žákyně 4 snažila napravit své nedostatky doma, což se odrazilo na jejím zlepšení. Metoda tedy přispěla k jejímu rozvoji a poskytla jí potřebné nástroje k dalšímu růstu v hudební tvořivosti.

Graf 4. Výsledky Žák 4.

Žák 5.

Stručná charakteristika

Žák 5 je mladá žena ve věku 27 let. Jako jediná z mé třídy má dokončenou základní hudební školu, což se výrazně projevuje ve výsledcích jejích hudebních schopností a dovedností. Dosáhla nejvyššího počtu bodů - 19. Umí hrát na klavír a kreativně interpretovat skladby, přičemž má svůj vlastní styl, i když se občas může opakovat. Ráda by začala skládat a psát vlastní texty.

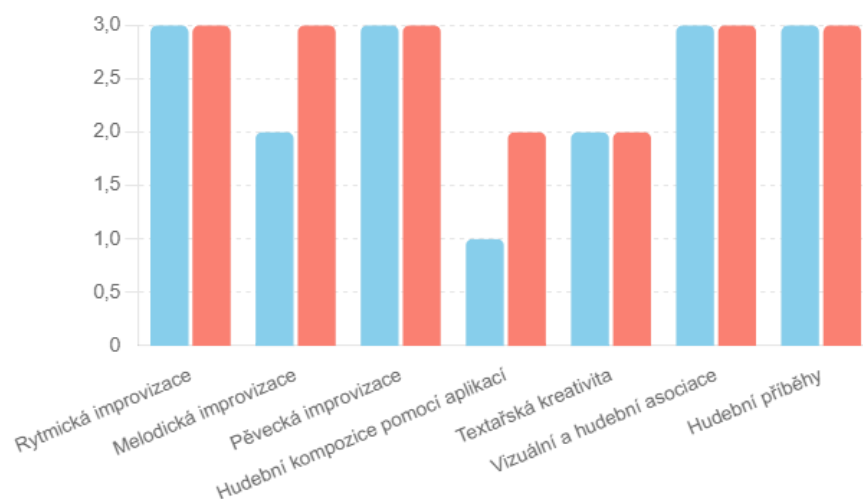
Analýza studenta jako tvořivé osobnosti

Žák 5 je velmi motivovaná, flexibilní a emocionálně stabilní. Tyto vlastnosti jí umožňují efektivně se přizpůsobovat novým výzvám a přinášejí jí úspěch v hudební tvorbě. Během hodin ji nejvíce zaujal scat a aleatorika, protože občas má problém s inspirací a nemůže začít skládat. Díky aleatorice získává základ, který může použít pro skládání písní.

Výsledky:

I přes výchozí vysokou úroveň hudebních schopností a dovedností dosáhla žákyně 5 dalšího zlepšení. Celkový počet bodů se zvýšil z **17 na 19 bodů**, což ukazuje na vysokou úroveň hudební tvořivosti.

Graf 5. Výsledky Žák 5.

4.4 Shrnutí výsledků

Cíl definovaný v úvodu textu se dle mého názoru i názoru respondentky podařilo naplnit. Výzkum zaměřený na rozvoj pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy ukázal, že aplikovaná metodika byla přínosná pro všechny zúčastněné studenty. Výsledky jednotlivých žáků ukazují různou míru zlepšení v hudebních dovednostech a tvořivosti. Nejvýraznější pokrok byl zaznamenán u žáků s nejslabšími hudebními dovednostmi a nejnižší úrovní kreativity na počátku výuky.

Individuální výsledky

Žák 1: Zlepšení o 20% (z 15 na 18 bodů)

Žák 2: Zlepšení o 50% (z 8 na 12 bodů)

Žák 3: Zlepšení o 28.57% (z 14 na 18 bodů)

Žák 4: Zlepšení o 12.50% (z 16 na 18 bodů)

Žák 5: Zlepšení o 11.76% (z 17 na 19 bodů)

Analýza výsledků

Žák 1 prokázal zlepšení o 20%, což naznačuje efektivitu metody při práci s motivovanými studenty s určitou mírou počátečních dovedností.

Žák 2 dosáhl největšího procentuálního zlepšení o 50%, což ukazuje, že i studenti s nízkými počátečními dovednostmi mohou dosáhnout výrazného pokroku. Tento žák měl nejnižší výchozí bodové hodnocení a nejnižší úroveň kreativity, což zdůrazňuje význam individualizované podpory a cílených výukových metod.

Žák 3 se zlepšil o 28.57%. Přestože její zdravotní stav a vyhoření mohly být překážkou, její aktivní účast a snaha při výuce přinesly pozitivní výsledky.

Žák 4 zlepšil své výsledky o 12.50%. I když její pokrok nebyl tak výrazný jako u ostatních, metoda jí pomohla stabilizovat a mírně zvýšit její úroveň tvořivosti.

Žák 5 dosáhl zlepšení o 11.76%, přičemž její vysoké počáteční schopnosti a dovednosti byly dále rozvíjeny a posíleny. Ukazuje to, že i u studentů s již vysokou úrovní lze dosáhnout dalšího růstu.

Procentuální statistika

Celkové zlepšení výsledků celé třídy činí 20.69%, což ukazuje na obecnou efektivitu výukové metody. Tento nárůst potvrzuje, že přizpůsobené výukové přístupy mohou přinést významné výsledky u studentů s různými počátečními úrovněmi dovedností a kreativity.

Graf zobrazuje korelaci mezi výsledky hudebních dovedností a hudební kreativity u pěti žáků podle prvního testu. Modrý sloupce jsou výsledky testu na hudební schopnosti a dovednosti a červené sloupce jsou výsledky prvního testu na hudební kreativitu.

Příklady jejich tvořivých pokusů:

První příklad tvořivého pokusu je vokální improvizace studentky označené jako Žák 3. Na melodii vznikl text: „Can I ever fill that hole that grows inside my heart? Leaving me no

choice but just to cry." Jak již bylo uvedeno výše, studentka trpí syndromem vyhoření, což se projevilo i v jejích tvořivých pokusech. Je patrné, že použila harmonickou e moll stupnici a synkopický rytmus, který jsme spolu procvičovali.

1 Tvořivý pokus

Druhý příklad byl proveden studentkou označovanou jako Žák 2. Opět se jedná o vokální improvizaci, kterou jsem přepsala do notového zápisu. Studentka zpívala pomalu a používala solmizaci, na kterou je zvyklá. Na začátku se pokusila použít pentatoniku a postupně začala používat trioly.

2 Tvořivý pokus

4.5 Závěry z výzkumu

Empirická část této práce byla zaměřena na zkoumání vztahu mezi tvořivostí a hudebními schopnostmi, aplikaci výukové metody a měření její efektivity, a identifikaci faktorů ovlivňujících pěveckou tvořivost.

Cílem bylo zjistit, jaký vztah existuje mezi mírou tvořivosti jednotlivců a jejich hudebními schopnostmi a dovednostmi. Analýza výsledků prvního testování ukázala, že obecně existuje pozitivní korelace mezi hudebními dovednostmi a hudební kreativitou. Studenti s vyššími hudebními dovednostmi měli tendenci dosahovat vyšších výsledků v hudební kreativitě. Výjimky však ukazují, že individuální faktory mohou ovlivnit tuto korelaci. Například Žák 2, který měl nejnižší počáteční bodové hodnocení, dosáhl největšího procentuálního zlepšení, což naznačuje, že i studenti s nízkými počátečními dovednostmi mohou dosáhnout výrazného pokroku.

Výuková metoda byla implementována do praxe a výsledky byly systematicky měřeny. Grafy a analýza výsledků ukazují, že všichni studenti dosáhli zlepšení v různých oblastech hudebních dovedností a tvořivosti. Největší zlepšení bylo zaznamenáno u Žáka 2, který zlepšil své výsledky o 50%, což potvrzuje efektivitu aplikované metody, zvláště u studentů s nižšími počátečními schopnostmi. Celkové zlepšení výsledků celé třídy činilo 20.69%, což ukazuje na celkovou účinnost výukového přístupu.

Empirická část také prozkoumala vnější a vnitřní faktory ovlivňující rozvoj pěvecké tvořivosti u žáků. Výsledky naznačují, že individuální predispozice, jako je motivace, flexibilita, a emocionální stabilita, hrají významnou roli v rozvoji tvořivosti. Například Žák 5, který měl vysokou úroveň motivace a flexibility, dosáhl vysokých výsledků i přes mírné zlepšení v hudební kreativitě. Kulturní vlivy a rodinné prostředí byly také identifikovány jako důležité faktory, které mohou podporovat nebo brzdit rozvoj tvořivosti.

Výsledky empirické části potvrzují, že individuální přístup a podpůrné výukové metody mohou výrazně zlepšit hudební dovednosti a tvořivost studentů. Zároveň zdůrazňují význam zohlednění individuálních predispozic a vnějších faktorů při plánování a realizaci výuky. Tato zjištění poskytují cenné poznatky pro další rozvoj efektivních pedagogických strategií v hudebním vzdělávání.

Odpovědi na hypotézy:

Hypotéza 1: Po prvním testování bude nalezena korelace mezi hudebními schopnostmi a dovednostmi a hudební kreativitou studentů.

Odpověď: Po prvním testování byla skutečně nalezena pozitivní korelace mezi hudebními schopnostmi a dovednostmi a hudební kreativitou studentů. Data ukazují, že studenti s vyšší úrovní technických hudebních dovedností vykazovali také vyšší úroveň kreativity ve svých improvizacích a kompozičních pokusech. Tato korelace naznačuje, že rozvoj technických dovedností může přispět k vyšší kreativní výkonnosti.

Hypotéza 2: Metody experimentální výuky pozitivně ovlivní úroveň kreativity studentů, která bude měřena pomocí testu.

Odpověď: Metody experimentální výuky měly pozitivní vliv na úroveň kreativity studentů. Výsledky testů ukázaly, že studenti, kteří se účastnili experimentálních výukových metod, dosáhli vyššího skóre v kreativitních testech než ti, kteří se učili tradičními metodami. Tento výsledek potvrzuje, že inovativní výukové přístupy mohou efektivně podporovat rozvoj kreativity u studentů.

Hypotéza 3: Proces výuky bude ovlivněn psychickým stavem, motivací a odolností studentů vůči neúspěchu.

Odpověď: Výzkum potvrdil, že proces výuky je výrazně ovlivněn psychickým stavem, motivací a odolností studentů vůči neúspěchu. Studenti s vyšší úrovní motivace a lepším psychickým stavem vykazovali větší pokroky ve výuce a byli schopni lépe čelit neúspěchům. Naopak, studenti trpící stresem nebo nízkou motivací měli tendenci dosahovat nižších výkonů.

Závěr práce

V bakalářské práci jsem se zabývala problematikou rozvoje pěvecké tvořivosti u žáků soukromé hudební školy. Práci jsem rozdělila na část teoretickou a část empirickou.

Výsledky ukázaly, že všichni studenti dosáhli zlepšení v různých oblastech hudebních dovedností a tvořivosti. Největší pokrok byl zaznamenán u studentů s nejslabšími počátečními dovednostmi a nejnižší úrovní kreativity. Výsledky prvního testování ukázaly, že obecně existuje pozitivní korelace mezi hudebními dovednostmi a hudební kreativitou, přičemž studenti s vyššími hudebními dovednostmi dosahovali vyšších výsledků i v kreativitě. Implementace výukové metody vedla ke zlepšení výsledků celé třídy o 20.69%, což potvrzuje efektivitu aplikované metody.

Identifikace faktorů ovlivňujících tvořivost ukázala, že individuální predispozice, jako je motivace, flexibilita a emocionální stabilita, hrají klíčovou roli v rozvoji tvořivosti. Kulturní vlivy a rodinné prostředí byly také identifikovány jako důležité faktory, které mohou podporovat nebo brzdit rozvoj tvořivosti.

Závěrem lze konstatovat, že individuální přístup a podpůrné výukové metody mohou výrazně zlepšit hudební dovednosti a tvořivost studentů. Výsledky této práce poskytují cenné poznatky pro další rozvoj efektivních pedagogických strategií v hudebním vzdělávání a potvrzují, že rozvoj hudebních dovedností má pozitivní dopad na tvořivost studentů.

Seznam použitých informačních zdrojů.

HLAVSA, Jaroslav. *Psychologické metody výchovy tvořivosti*. SPN – Státní pedagogické nakladatelství. 1986. ISBN 1452686.

GUILFORD, J. P. *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill Education. 1967. ISBN-10: 0070251355.

WERNER, Christian. *Handbook of the management of creativity and innovation: Theory and practice*. World Scientific Publishing Company. 2017. ISBN 9789813141872.

MAŇÁK, Josef. *Stručný nástin metodiky tvořivé práce ve škole*. Brno : Paido. 2001. ISBN 8073150026.

GUILFORD, Joy Paul. *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill Education. 1967. ISBN-10: 0070251355.

RYAN, Rihard a DECI, Edward. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. The Guilford Press. 2017. ISBN-10 9781462528769.

AMABILE, Teresa. *The Social Psychology of Creativity*. Springer New York. 2012. ISBN: 978-1-4612-5533-8.

SIMONTON, Dean Kieth. *Genius and creativity*. Bloomsbury Publisihinh USA. 1997. ISBN -13 9781567502572.

POINCARÉ, Henri. *Číslo – Prostor – Čas. Výbor prací o filosofii vědy*. Proudý evropské vzdělanosti. 2011. ISBN 978-80-87269-14-5.

CSIKSZENTMIHALYI, Mihaly. *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. Harper Perennial. 2013. ISBN-10: 0062283251.

GORDON, Edwin. *Learning Sequences in Music: A Contemporary Music Learning Theory*. G I A Pubns. 2012. ISBN-10: 1579998909.

SEDLÁK, František. *Hudební vývoj dítěte. analytická studie. 1. vyd.* Praha: Supraphon. Comenium musicum (Supraphon).

LOWENFELD, Viktor. *Creative and mental growth*, Macmilan Co., New York. 1947. ISBN- 10: 0023721103.

NEDVĚD, Tomáš. *Slavné obrazy: Mistrovská díla v souvislostech.* Universum. 2019. ISBN 978-80-7617-785-7.

STOLOFF, Gerard. *Scat! Vocal improvisation Techniques.* Gerard & Sarzin Publishing Co. 1996. ISBN – 0-9628467-5-9.

Seznam obrázků

1. Intonační čistota u reprodukce melodie.....	29
2. Reprodukce rytmu	30
3. Hudební paměť'	30
4. Analýza vícezvuku	33
5. Cvičení rytmus.....	41
6. Příklad melodie.....	41
7. Příklad melodie 2.....	42
8. Cvičení na hlavový tón.....	45
9. Cvičení na twang	46
10. Základní rytmus.....	47
11. Trioly	48
12. Trioly 2	48
13. Pentatonika	49
14. Harmonická moll	50
15. Melismata	52
16. Scat	54
17. Scat melodie.	54
18. Belting	56
19. Yodel	56

Seznam grafů

Graf 1. Výsledky. Žák 1.	66
Graf 2. Výsledky Žák 2.	67
Graf 3. Výsledky Žák 3.	68
Graf 4. Výsledky Žák 4.	69
Graf 5. Výsledky Žák 5.	70